

Handläggare
Gunnela Börjes

Telefon: 08-508 22 052

Till
Hägersten-Liljeholmens
stadsdelsnämnd
2015-05-21

Tertialrapport 1 – 2015

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd

Förvaltningens förslag till beslut

1. Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd godkänner förslaget till tertialrapport 1 för 2015 med helårsprognos.
2. Nämnden godkänner en ökad omslutning med 18,2 mnkr.
3. Nämnden begär budgetjustering med 0,5 mnkr för feriearbete.
4. Nämnden begär budgetjustering med 0,2 mnkr för åtgärder för att stärka stadens arbete med utsatta EU-medborgare
5. Nämnden beslutar att lägga till ett nytt mål under punkt 4.6.
6. Nämnden beslutar att lägga till nya aktiviteter under punkt 4.6.
7. Nämnden beslutar i enlighet med kommunstyrelsens uppmaning att lägga till nya mål under punkterna 1.1, 4.1 och 4.3.
8. Nämnden beslutar att i enlighet med kommunstyrelsens uppdrag att utveckla och korrigera mål och åtaganden rörande punkterna 1.1, 1.2, 1.5, 1.6, 4.1, 4.2 och 4.3.

Maria Mannerholm
stadsdelsdirektörLars Wennberg
avdelningschef

Sammanfattning

Nämndens mål bedöms uppfyllas i allt väsentligt, några dock inte inom given budget. Prognosen på årsutfall redovisar ett underskott med 23,3 mnkr före resultatöverföringar och beräknade budgetjusteringar. Efter resultatöverföringar och beräknade budgetjusteringar redovisas ett underskott med 21,2 mnkr.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom samtliga avdelningar och samordnats av administrativa avdelningen. Ärendet behandlas i samverkansgrupp den 5 maj och i förvaltningsgrupp den 12 maj 2015.

Bakgrund

Nämnderna ska i uppföljningen redogöra för uppnådda resultat och analysera eventuella avvikelser för verksamhet och ekonomi jämfört med verksamhetsplanen. Vid befarade avvikelser ska nämnden besluta om åtgärder för att eliminera dessa. Uppföljningen ska fokusera på nämndens bidrag till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål och verksamhetsmål med tillhörande analyser av utfallet.

Bilagor

1. SLK Blanketter Sdn 22 2015
2. Agresso rapport ub071a

Innehållsförteckning

Sammanfattande analys.....	4
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål.....	12
1. Ett Stockholm som håller samman	12
1.1 Alla barn i Stockholm har jämlika uppväxtvillkor	12
1.2 Utbildningen har hög kvalitet och elever får tid för lärande	14
1.3 Alla barn har lika möjligheter i förskolan och skolan	18
1.4 Tidiga sociala insatser skapar jämlika livschanser för alla	20
1.5 Stockholm är en stad som håller ihop, med trygga och levande stadsdelar	24
1.6 Stockholm är en stad med högt bostadsbyggande där alla kan bo	26
1.7 Stockholm har ett rikt utbud av idrott och fritid som är tillgängligt för alla	28
1.8 Alla äldre har en trygg ålderdom och får en äldreomsorg av god kvalitet	29
2. Ett klimatsmart Stockholm.....	37
2.1 Stockholm är klimatneutralt	37
2.2 Transporter i Stockholm är hållbara.....	38
2.3 Stockholm har ren luft och rent vatten	39
2.4 Det är enkelt att välja en miljövänlig livsstil.....	39
3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm	40
3.2 Företag väljer att etablera sig i Stockholm.....	40
3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva.....	41
3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar	43
4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm.....	51
4.1 Stockholm är fritt från diskriminering.....	51
4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor	53
4.3 Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till mänskliga rättigheter och barnkonventionen	59
4.4 Stockholm är en stad där ingen behöver vara rädd för våld	60
4.5 Stockholm är en tillgänglig stad för alla	61
4.6 Stockholm är en demokratisk stad där medborgarna har inflytande	64
4.7 Alla stockholmare har nära till kultur och eget skapande	66
4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning	67
Synpunkter och klagomål.....	68

Sammanfattande analys

Förvaltningens utgångspunkt är att alla barn och ungdomar ska ha lika goda möjligheter oavsett bakgrund. Förvaltningen bidrar med att uppfylla stadens mål genom att prioritera det förebyggande arbetet samt tidiga insatser.

Förvaltningen arbetar med underhåll och städning av stadsdelsområdets parkmiljöer med fokus på trygghet och trivsel och ser över den fysiska miljön och tillgängligheten i området i syfte att genomföra förbättringar vid behov. Förvaltningen fortsätter att utveckla det trygghetsskapande arbetet.

För att bidra till en snabbare planprocess deltar förvaltningen tidigt i processen för att hindra uppskov med remissyttranden.

Genom hanteringen av kultur- och föreningsbidrag bidrar nämnden till möjligheter för medborgare att utöva kulturverksamhet.

Äldreomsorgens uppdrag är att ge äldre en god och trygg service, vård och omsorg, som är individuellt anpassad. I alla verksamheter står bemötandet, äldres hälsa, välbefinnande och delaktighet i fokus.

Miljöarbetet som genomförs i nämndens verksamheter utgår från de mål och indikatorer som fastställts av kommunfullmäktige. Nämndens miljöhandlingsplan som utgår från Stockholms miljöprogram ligger till grund för nämndens miljöarbete.

Nämnden redovisar ett nettounderskott om 23,3 mnkr före resultatdispositioner och före budgetjusteringar, vilket är en försämring med 11,0 mnkr jämfört med föregående prognos. Underskotten finns inom individ- och familjeomsorg, ekonomiskt bistånd, stöd och service till personer m. funktionsnedsättning samt inom äldreomsorg. Efter resultatdispositioner med 4,7 mnkr och beräknade budgetjusteringar med 0,7 mnkr redovisas ett underskott med 21,2 mnkr mot budget. Detta är försämring med 10,0 mnkr jämfört med föregående prognos. Ett särskilt ärende om budgethållningsåtgärder har tagits fram till nämnden.

Demokratiinsatserna för Hägersten-Liljeholmen bygger på de övergripande målen för staden med särskilt fokus på insatser för unga.

Stadsdelsförvaltningen arbetar aktivt för att vara en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor. Arbetsmiljöutbildning för chefer och skyddsombud genomförs under våren. Kompetensförsörjning säkerställt bl.a. genom individuella kompetensutvecklingsplaner. Jämställdhets- och mångfaldsplanen beaktas vid rekryteringar, genom informationsinsatser och diskussioner.

Förvaltningen arbetar för att de som har ofrivillig deltid ska erbjudas heltid. Målet om sjukfrånvaron beräknas inte uppfyllas helt under året.

Medarbetarenkäten har visat goda resultat och årsmålen för indikatorerna för medskapande är uppfyllda. Förvaltningen beräknas kunna erbjuda feriearbete till 270 ungdomar under året.

Nytt nämndmål har tagits fram under p 4.6 samt aktiviteter för att stödja nämndmålet.

Kommunstyrelsens uppmaningar

Med anledning av kommunstyrelsens uppmaningar följande justeringar skett:

Under p 1.1 ”Alla barn i Stockholm har jämlika uppväxtvillkor” har nytt mål lagts till och åtaganden utvecklats. Under p 1.2 ”Utbildningen har hög kvalitet och elever får tid för lärande” har nämndmål flyttats om till relevanta mål för förskolans verksamhetsområde. Under p 1.5 har årsmålet för indikatorn ”Andelen som upplever trygghet i den stadsdel där man bor” höjts. Under p 1.6 har, rörande andelen lägenheter för särskilt boende för personer med psykisk eller fysisk funktionsnedsättning, kompletteringar gjorts för att säkerställa måluppfyllelse på längre sikt. Under p 4.1 ”Stockholm är fritt från diskriminering” har ett mål lagts till och mål och åtaganden utvecklats ytterligare. Under p 4.2 ”Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor” har tydligare beskrivning gjorts för hur nämndens verksamheter inom äldreomsorg och stöd och service till personer med funktionsnedsättning arbetar för att nå kommunfullmäktiges verksamhetsmål. Under p 4.3 ”Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till mänskliga rättigheter och barnkonventionen” har ett nytt mål lagts till och åtaganden utvecklats ytterligare.

Förskoleverksamhet

Antal barn och behov av förskolor

Behovet av förskoleplatser ökar konstant. Under årets första kvartal ökade barnantalet från 4 746 till 5 012. Då inga nya förskolor kunnat färdigställas under perioden har en tillfällig förskola förhyrts i grannstadsdelen Bredäng. Förskolan avvecklas i augusti och barnen bereds platser inom stadsdelens förskolor. Förskolorna Grågåsen, Udden och Ellen Key färdigställs under juni-augusti och bidrar med ett tillskott av tolv avdelningar från hösten. Förskolan Vasan tillkommer med åtta avdelningar i december. Platsgarantin har hållits. En avdelning med verksamhet på finska erbjuds och är fullbelagd. Fler sökande finns i kö. På en av stadsdelsförvaltningens förskolor erbjuds barnomsorg på obekvämt arbetstid. Efterfrågan på förskolor är fortsatt stor och förvaltningen arbetar på olika sätt för att möta behoven av förskolor.

Utvecklingsinsatser och fortbildning

Det ökande antalet barn gör att stadsdelsförvaltningen kommer att behöva anställa fler förskollärare och barnskötare. En satsning görs på att ta emot förskollärarstudenter på ett mer organiserat sätt. De redan anställda förskollärare som ska fungera som handledare har gått eller ska genomgå en handledarutbildning som anordnas av Stockholms universitet och Södertörns högskola under hösten. Syftet är att detta i sin tur kan locka de förskollärare som har verksamhetsförlagd utbildning att vilja arbeta i Hägersten-Liljeholmens förskolor.

Läsprojekten är ett sätt att utveckla såväl det språkutvecklande arbetet som att öka de kulturella aktiviteterna. Stadsdelsförvaltningens samtliga förskolor deltar i läsprogram där minst en representant har deltagit i studiecirkel tillsammans med biblioteken i stadsdelen. Ett samarbete som är uppskattat på förskolorna.

Verksamhets- och kvalitetsuppföljning

Dialoger pågår mellan förvaltningen och förskolorna kring verksamheten mål, innehåll och arbete, som en del av det systematiska kvalitetsarbetet. Syftet är att bedöma måluppfyllelsen i förhållande till de nationella målen i läroplanen, identifiera framgångsrika arbetssätt och utvecklingsområden. Samtalen ger underlag till verksamhets- och organisationsutveckling för såväl förskola som förvaltning.

Social omsorg

Förändrings- och utvecklingsarbete

Vid *enheten för ekonomiskt bistånd* har andelen personer beroende av ekonomiskt bistånd i förhållande till stadsdelens befolkning fortsatt att minska något. Även andelen långvariga bidragstagare minskar. Det faktiska antalet personer med långvarigt bidragsberoende har minskat från 305 personer för ett år sedan till 297 personer.

Enheten har inventerat hur många personer som skulle kunna vara aktuella för visstidsanställningar och beräknar att det handlar om ett fyrtiotal personer. Av dessa personer har 26 personer påbörjat förberedelsefasen vid Jobbtorg. Elva personer beräknas via Jobbtorget att komma i arbete genom visstidsanställning under året. Ingen har ännu börjat visstidsanställning.

Barn- och ungdomsenheten

Familjerätten har beviljats forskningsmedel från socialförvaltningen för att utvärdera resultaten av den nyöppnade verksamheten Älvis, som har i uppdrag att ska verkställa familjerättens beslut om umgängesstöd i en barnanpassad umgänget. Utvärderingen syftar till att undersöka om verksamheten uppnår normalisering av umgänget. Utvärderingen ska genomföras av en anlitad forskare.

Beställarenheten funktionsnedsättning

Beställarenheten ansvarar för det projekt om den psykiatriska diagnosen patologiskt samlande (hoarding) som drivs tillsammans med Karolinska institutet och stadsdelsförvaltningarna i Älvsjö, Skärholmen och Enskede-Årsta-Vantör. Projektet har beviljats medel från socialförvaltningen för ett tredje och sista år. Den avslutande projektperioden syftar till att sprida kunskaper och arbetsmetoder om patologiskt samlande till alla stadsdelsförvaltningar samt även utveckla samverkan genom att skapa ett "task force".

Arbetet med att utveckla det vräkningsförebyggande arbetet till att bli mer uppsökande har påbörjats. Förvaltningen ser ett behov av att arbeta aktivt uppsökande och motiverande med vräkningshotade personerna. Förhoppningen med det uppsökande arbetet är att den enskilde tar emot adekvata insatser från socialtjänsten för att undvika en avhysning.

Vuxenheten har påbörjat arbetet med att systematiskt följa upp effekten av de insatser som beviljas. Vuxenenheten kommer att ingå i Socialstyrelsens pilotprojekt för UBÅT och i ett forskningsprojekt som drivs av Umeå universitet. Projektansvariga ska arbeta fram former för att arbeta med uppföljningar och vara ett stöd till kollegorna i användandet av de olika systemen. Vissa projektmedel har beviljats från socialförvaltningen.

Projektet Sociala Insatsgrupp (SIG) riktat till ungdomar 19-29 år med någon form av kriminalitet drivs av vuxenenheten i samarbete med polisen, frivården och enheten för ekonomiskt bistånd. En case manager från vuxenhetens samsjuklighetsteam arbetar som projektansvarig, två handläggare på ekonomiskt bistånd ingår också i arbetsgruppen och ska stå för en snabb väg in till försörjningsstöd. Hittills har tre personer varit aktuella för projektet.

De myndighetsutövande enheterna som arbetar med försöks-, tränings-, och jourlägenheter har under perioden beviljats medel från centrala medelsfonden till ett hemlöshetsprojekt under 2015. Projektet syftar till att en boendelots ska arbeta aktivt och uppsökande med de klienter som bor i stadsdelens tränings- och jourlägenheter och ge ett individuellt stöd med syfte att klienterna på sikt ska ordna ett eget boende. Projektet har påbörjats, en boendelots är anställd, arbetsgrupp och styrgrupp har utsetts och börjat arbeta med att inventera behoven. Några klienter har redan aktualiserats.

Utförarenheter

Utförarenheterna arbetar vidare med att utveckla bemötandet, brukarnas delaktighet och kvaliteten i verksamheterna. Under perioden har det vid Liljeholmens dagliga verksamheter bildats ett gemensamt kvalitetsråd med personalrepresentanter från varje verksamhet. Kvalitetsrådet är ett forum för att lyfta gemensamma frågor och rutiner.

Från och med 1 oktober 2015 kommer två servicebostäder, Telefonplans servicebostad och Sjövikens servicebostad, återgå till kommunal regi. Arbetet med att förbereda övertagandet pågår. I dagsläget ser det ut som att samtliga vårdare går med tillbaka till staden vid övergången i oktober vilket borgar för en smidig och trygg övergång för brukarna.

Verksamhets- och kvalitetsuppföljning

Flera av de myndighetsutövande enheterna arbetar med att kvalitetssäkra att handläggningen utförs rättsäkert genom till exempel att planera in regelbundna kollegiegranskningar och ärendegranskning av chef.

Inom social omsorg följs verksamheterna upp dels genom centrala brukarundersökningar och dels genom egna årliga brukarundersökningar med syfte att mäta brukarens nöjdhet och identifiera förbättringsområden. Under 2015 kommer egna brukarundersökningar att genomföras vid merparten av de myndighetsutövande enheterna medan utförarverksamheterna kommer att ta ett uppehåll under 2015. Detta med anledning av att resultaten har varit likvärdiga och mycket goda under många år. Förvaltningen planerar att genomföra intervjustudie vid ett boende inom stöd- och aktivitetsenheten under hösten.

De entreprenaddrivna verksamheterna följs upp genom avtalsuppföljning under våren samt ett avstämningsmöte under hösten.

Arbetet för att öka brukarmedverkan har under perioden påbörjats. Vid vuxenenhetens har en arbetsgrupp bildats som undersöker lämpliga former för att inhämta brukarnas perspektiv och tillvarata deras idéer.

Äldreomsorg

Äldreomsorgens uppdrag är att tillhandahålla en god och trygg service, vård och omsorg för de äldre som har behov av det. Inriktningen är att ge en individuellt anpassad vård och omsorg där den äldre är delaktig i planeringen och utförandet, så långt som möjligt.

Behov

I mars 2015 hade 2 091 personer insatser från äldreomsorgen, varav 1 449 personer hade hemtjänst, 91 personer bodde på servicehus och 525 personer bodde på någon form av vård- och omsorgsboende. Antalet personer som har hemtjänst har sedan början av 2014 och till och med mars 2015 varit relativt konstant. Behovet av vård- och omsorgsboende har minskat sedan mer än ett år tillbaka. Antalet helmånadsplatser har sjunkit från 556 platser i januari 2013 till 525 platser i mars 2015.

Förändrings- och utvecklingsarbete

Samverkan kring mest sjuka äldre och personer med demenssjukdom

Genom verksamhetsmodellen Bättre Samverkan Bättre Liv pågår ett utvecklingsarbete tillsammans med landstinget och olika privata vårdgivare och utförare. Syftet är att ge en trygg och sammanhållen vård och omsorg till de mest sjuka äldre som bor i eget boende. Utvecklingsarbetet omfattar också personer med demenssjukdom, såväl under som över 65 år. Ett gemensamt lokalt demensprogram är under utarbetande.

Stadsdelsnämnderna erhåller under året medel från äldrenämnden för förbättringsarbete med fokus på sammanhållen vård och omsorg om äldre. Medlen fördelas utifrån den generella fördelningsnyckeln för äldreomsorgen.

Hälso- och sjukvårdsinsatser

Stadsdelsnämnden ansvarar för att ge en god och trygg hälso- och sjukvård för de som bor på servicehus, vård- och omsorgsboende och socialpsykiatriskt gruppboende samt för dem som deltar på dagverksamhet. Enhetschef vid dessa verksamheter är också verksamhetschef för hälso- och sjukvården och ansvarar för verksamhetens hälso- och sjukvårdsinsatser till och med sjuksköterskenivå samt för insatser av arbetsterapeut och fysioterapeut/sjukgymnast. Läkarinsatserna utförs via landstinget.

1 oktober 2015 överförs hälso- och sjukvårdsansvaret för LSS-verksamheter det vill säga för gruppboendestäder, serviceboendestäder och daglig verksamhet från landstinget till staden. Förberedelser inför förändringen pågår i staden. I första stadiet planerar staden för en central organisation för att ges möjlighet att utreda en rimlig resursfördelning. Läkarinsatser utförs via landstinget.

Anhörigstöd

Stödet till anhöriga ska fortsätta att utvecklas och anpassas utifrån anhörigas behov och önskemål. Former för att på ett tidigt stadium nå de anhöriga behöver utvecklas. En översyn av anhörigstödet pågår.

Övertagandet av Fruängsgårdens vård- och omsorgsboende

Fruängsgårdens vård- och omsorgsboende återgår till kommunal regi fr.o.m. 1 oktober 2015. Planering pågår inför övertagandet tillsammans med entreprenören. Förvaltningen har tillsammans med de fackliga organisationerna träffat personalen för information och dialog. Boende och anhöriga har inbjudits till informationsmöte den 6 maj.

Översyn av lokaler och tomma servicehuslägenheter

I Hägersten-Liljeholmen stadsdel finns det flera olika boendeformer för äldre, såsom seniorboende, servicehus, vård- och omsorgsboende med inriktning demensvård och med inriktning somatisk vård samt korttidsboende.

Servicehusen har flera outhyrda servicehuslägenheter, ett 20-tal tomma lägenheter på Fruängsgårdens servicehus och fyra i genomsnitt på Trekantens servicehus, vilket är bekymmersamt. På Trekantens servicehus hyrs lägenheter ut till en evakuerad förskola, vilket bidragit till att servicehuset i dagsläget endast har fyra outhyrda lägenheter.

Axelsbergs korttidsboende har svårigheter att belägga sina nio platser.

Behov finns av en översyn av äldreomsorgens lokaler vid Fruängsgårdens servicehus och Axelsbergs vård- och omsorgsboende.

Beställarenheten äldre

Biståndshandläggningen ska vara rättssäker och av hög kvalitet. Biståndshandläggarna skriver utredningar i stadens kartläggnings- och utredningsinstrument vilket ger ett allsidigt underlag för beslut. Enheten arbetar aktivt med kvalitetsutveckling och har fokus på individuppföljning bemötande, information och tillgänglighet för brukarna. I samverkan med landstinget (Huddinge geriatriken) kommer beställarenheten äldre att pröva vårdplanering genom videokonferens. Syftet är att öka den äldres delaktighet och samtidigt ha en effektiv organisation för biståndshandläggningen. Enheten har erhållit projektmedel för utveckling av kompetensen inom demensområdet och arbetet med individuella bedömningar samt teamarbete med anhörigkonsulent kring anhörigstöd.

Äldreomsorgens utförare i egen regi

Äldres hälsa och välbefinnande ska stå i fokus för äldreomsorgens verksamheter. Arbetet utgår från kommunfullmäktiges mål och indikatorer om brukarnas nöjdhet med verksamheten, tryggheten, måltiden, utevistelsen och möjligheten att påverka hur hjälpen från hemtjänst utförs samt kvalitetskrav på kontinuitet, bemanning och utbildning.

Hemtjänsten arbetar med att öka kontinuiteten. Bemanningen planeras så att den äldre får hjälp av samma personal, så långt som möjligt. Den kommunala hemtjänsten fortsätter också att erbjuda stöd till personer med demenssjukdom genom sin specialiserade hemtjänstgrupp ”demensgruppen”.

Det nya tids- och registreringssystemet som infördes förra året för hemtjänsten har inneburit en ökad administration för verksamheten.

Utveckling av kontaktmannskapet och dokumentationen fortgår vid alla verksamheter för att säkerställa en individuellt anpassad vård och omsorg och den enskildes delaktighet.

Personalen ska ha ett rehabiliterande synsätt för att så långt som möjligt ta tillvara den äldres egna resurser så att den äldre kan bibehålla sina funktioner. Förebyggande insatser och åtgärder genom riskbedömningar är prioriterat.

Vid vård- och omsorgsboende fortsätter arbetet med att ge de boende en meningsfull vardag genom möjlighet till daglig utevistelse, trevliga måltider, gemenskap och aktiviteter.

Verksamheten med ”ungdomsbesök” fortgår på vård- och omsorgsboende med ungdomar på helgerna som hjälper till med olika aktiviteter för de boende.

Översyn av larm på vård- och omsorgsboende pågår.

Kvaliteten i dagverksamheten ska fortsätta att utvecklas och anpassas utifrån deltagarnas behov och önskemål.

Äldreomsorgen har ett brett utbud av aktiviteter genom Seniorhälsans verksamhet och pensionärsorganisationernas insatser på servicehusen och mötesplatserna. Ett viktigt utvecklingsområde är att hitta former för hur fler äldre som bor ensamma hemma ska ges möjlighet att delta i aktiviteterna. På mötesplatserna anordnas också aktiviteter med fint tema. Dagsutflykter erbjuds under hela året, men främst under sommarmånaderna. Under sommaren tar äldreomsorgen också emot feriearbetare.

Verksamhets- och kvalitetsuppföljning

Under våren har förvaltningen genomfört avtals- och verksamhetsuppföljning vid Fruängsgårdens vård- och omsorgsboende och Åsengårdens vård- och omsorgsboende som drivs på entreprenad. Uppföljningen visar att verksamheterna följer avtalet.

Oanmälda besök på dagtid och under kvälls-natttid kommer också att genomföras.

Verksamhetsuppföljning av egenregiverksamhet pågår och oanmälda besök kommer att genomföras under kvälls-natttid.

Stadsdelsförvaltningen deltar i stadens modell för kvalitetsobservationer vid vård- och omsorgsboende och hemtjänstenheter. Förvaltningen har en utbildad observatör på halvtid. Observatören genomför inte observationer på verksamheter inom den egna stadsdelen, utan dessa görs av observatörer från andra stadsdelsförvaltningar. Arbetet organiseras och planeras av äldreförvaltningen. Under 2015 planeras kvalitetsobservationer på Åsengårdens vård- och omsorgsboende och Hägersten-Liljeholmens hemtjänst.

Brukarundersökningar

I år liksom förra året genomför staden inga egna centrala brukarundersökningar för hemtjänst, servicehus och vård- och omsorgsboende, utan det är Socialstyrelsens brukarundersökningar som används för att mäta brukarnas nöjdhet med äldreomsorgens verksamheter.

Brukarundersökningarna pågår nu under våren och resultaten redovisas i höst.

För dagverksamhet genomför staden en egen brukarundersökning under våren med redovisning av resultaten till hösten.

Äldrestöd gör egna enkätundersökningar för uppföljning av nöjdheten gällande anhöriggrupper, dagsutflykter och Seniorhälsan.

Resultaten från brukarundersökningar och enkätundersökningar samt kommunfullmäktiges och stadsdelsnämndens årsmål redovisas i verksamhetsberättelsen.

Samhällsplanering

Avdelningen är en administrativ enhet med stödfunktioner för förvaltningens verksamheter. Inom avdelningen finns också ansvaret för underhåll och drift av stadsdelens parkmiljöer samt övriga stadsmiljöfrågor som rör stadsdelen.

Avdelningen bedömer att samtliga mål som ligger under avdelningens ansvar kommer att klaras under 2015. Ett viktigt fokus under 2015 är fortsatt information och tydliga anvisningar för att enheterna ska tanka alternativa drivmedel. Under året kommer befintliga bilar att bytas ut mot elbilar där så är möjligt när leasingavtalen löper ut. En viktig inriktning är även avdelningens arbete med att utveckla nya lokaler för förskolor i stadsdelen för att möta den ständigt ökande efterfrågan på förskoleplatser. Avdelningen ser i samråd med social omsorg fortlöpande över möjligheterna att inrätta bostäder med särskild service i kommande nybyggnation i stadsdelsområdet i dialog med berörda fackförvaltningar och byggherrar.

Under 2015 kommer arbetet fortsätta med fokus på utveckling av parkfrågor, med noggrann uppföljning av entreprenörsavtalen och beställningar. Avdelningen tog under 2013 fram ett program för upprustning av Aspuddens parklek. Under 2015 fortsätter arbetet med genomförande av upprustningen. Förvaltningen kommer även att anlägga två utegym i stadsdelen för att öka möjligheterna till spontanidrott.

Vid upprustning och nyanläggning av parker med investeringsmedel samt vid drift och underhåll av offentliga miljöer har avdelningen alltid ett tillgänglighetsperspektiv utifrån stadens riktlinjer. Nämnden har ansökt och beviljats 9,0 mnkr för tillgänglighetsinvesteringar under 2015. Genom en rad aktiviteter arbetar förvaltningen med tillgänglighetsfrågor som rör lokaler, fritidsverksamhet och lekparkar.

Under 2015 upphandlar förvaltningen ny entreprenör för parkskötsel, renhållning och vinterväghållning.

Förvaltningen bidrar till att uppfylla stadens mål om en trygg, säker och ren stad genom det fortlöpande arbetet med underhåll och städning av stadsdelsområdets parkmiljöer med fokus på trygghet och trivsel. Det trygghetsskapande arbetet fortsätter i Lokala Brottsförebyggande rådets arbetsgrupper som samordnas av avdelningen.

Arbetet med att identifiera sårbarheter som kommer att ligga till grund för förebyggande eller minimerande åtgärder under året har påbörjats.

Administration

Avdelningen är en administrativ stödfunktion och leds av avdelningschefen. Avdelningen ansvarar för förvaltningens gemensamma administration som HR, kansli, uppföljning av nämndens medicinska ansvar och rehabilitering inom äldreomsorg och socialpsykiatriska gruppboheter, ekonomi, internkontroll, kommunikation och upphandling. Under avdelningen finns två enheter, ekonomienheten och kommunikationsenheten.

Avdelningen bedömer att målen som ligger under avdelningens ansvar kommer att klaras under 2015 med undantag för årsmålen i indikatorerna för budgethållning, sjukfrånvaro, ofrivilligt deltidsanställda som erbjuds heltid samt andel medarbetare som inte upplever sig diskriminerade på sin arbetsplats. Nämndmålen bedöms uppfyllas.

Inom nämndsekretariatet är en god dokumenthantering och hantering av allmänna handlingar en fortsatt viktig uppgift.

Kommunikationsenheten och HR-funktionen arbetar under året med att stödja förvaltningens chefer i att utveckla bemötande. Avdelningen fortsätter med att vara stöd för verksamheterna att minska sjukfrånvaron och för medarbetarenkäten.

Ett arbete mellan enheterna och ekonomienheten stärker fokus på ekonomistyrning. Ett arbete med att utveckla och förbättra prognosprocesser har inletts och flera versioner av enheternas uppföljningsverktyg har tagits fram vilket förbättrar förutsättningarna att både förklara avvikelser och säkra prognoser. Prognosarbetet bygger på enhetschefers och controllers analyser av historisk utveckling av kostnader och prestationer samt förväntad framtida utveckling.

Förvaltningen är pilot för projekt SUNE (Stockholms upphandling ny ekonomisystem) med det kommande införandet av det koncerngemensamma ekonomisystemet. Implementeringen pågår under våren och kommer att vara i skarp drift i maj inklusive Agresso e-handel för beställningar av livsmedel, förbrukningsmaterial och kontorsmaterial.

Kommunikationsenheten kommer fokusera på att utforma rutiner och arbeta för att skapa rätt förväntningar på enhetens service. Utveckling och samordning av förvaltningens demokratiarbete kommer att vara ett viktigt utvecklingsområde under året.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål:

1. Ett Stockholm som håller samman

Förvaltningens utgångspunkt är att alla barn och ungdomar ska ha lika goda möjligheter oavsett bakgrund. Uppföljningar och utvärderingar visar att stadsdelens förskolor ger en god grund för barn att inhämta och utveckla kunskaper och värden. Alla barn har kunnat beredas plats inom garantitid. Samtliga förskolor har en plan för likabehandling som är aktuell. Planen bygger på en kartläggning av verksamheten och barnens behov. Barnen är delaktiga i att utforma planen.

Förvaltningen bidrar med att uppfylla stadens mål genom att prioritera det förebyggande arbetet samt tidiga insatser.

Förvaltningen bidrar till att uppfylla stadens mål genom det fortlöpande arbetet med underhåll och städning av stadsdelsområdets parkmiljöer med fokus på trygghet och trivsel och ser över den fysiska miljön och tillgängligheten i området i syfte att genomföra förbättringar vid behov. Förvaltningen fortsätter att utveckla det trygghetsskapande arbetet som sker genom Lokala Brottsförebyggande Rådets (Lokala BRÅ) olika arbetsgrupper utifrån den framtagna handlingsplanen och samverkansöverenskommelser med berörda aktörer.

För att bidra till en snabbare planprocess deltar förvaltningen tidigt i processen för att hindra uppskov med remissyttranden.

Genom hanteringen av kultur- och föreningsbidrag bidrar nämnden till möjligheter för medborgare att utöva kulturverksamhet.

Äldreomsorgens uppdrag är att ge äldre en god och trygg service, vård och omsorg, som är individuellt anpassad. I alla verksamheter står bemötandet, äldres hälsa, välbefinnande och delaktighet i fokus. Målet är att de äldre och deras anhöriga känner sig trygga och nöjda med äldreomsorgens insatser.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 Alla barn i Stockholm har jämlika uppväxtvillkor

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningens utgångspunkt är att alla barn och ungdomar ska ha lika goda möjligheter oavsett bakgrund. Förvaltningens arbete som berör barn och ungdomar grundar sig i ett tydligt barnperspektiv. Utifrån mognad och ålder ges barnen möjlighet att vara delaktiga i de beslut som rör deras vardag. Intentionerna i barnkonventionen genomsyrar alla verksamheter inom stadsdelsförvaltningen. Förskolan spelar en viktig roll att ge alla barn en bra start i det livslånga lärandet. Stadsdelens förskolor har en god verksamhet som erbjuder goda möjligheter att utvecklas och lära.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd	1 %	1 %	1 %	1,3 %	3,6 %	Tertial 1 2015
Analys						
Andelen och antalet barn som lever i bidragsberoende familjer är fortsatt lågt. Under april 2014- mars 2015 fanns i genomsnitt 155 barn i dessa familjer mot 166 motsvarande period ett år tidigare. Andelen barn är 1,0 %. Genomsnittet i staden är 3,3 %.						

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska tillsammans med stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden förbättra möjligheten att få barnomsorg på obekvämt arbetstid.	2015-01-01	2015-12-31	
Analys			
Stadsdelen har en förskola som erbjuder barnomsorg på obekvämt arbetstid. Hittills har behovet varit omsorg på kvällstid.			
  Stadsdelsnämnderna ska öka den uppsökande verksamheten för att öka andelen barn inskrivna på förskolan.	2015-01-01	2015-12-31	
Analys			
Förskolan är en viktig del av det livslånga lärandet. 95 % av barnen mellan 2-5 år deltar i förskolans verksamhet. Vårdnadshavare till de barn som inte är inskrivna i förskolans verksamhet vid 3-5 års ålder får årligen erbjudande om gratis allmän förskola.			
  Stadsdelsnämnderna ska göra en särskild informationssatsning kring kollo på andra språk än svenska	2015-01-01	2015-12-31	

Nämndmål:

Nämnden ska verka för att alla barn och ungdomar har jämlika uppväxtvillkor.

 Uppfylls helt

Analys

Miljön i våra verksamheter utformas så att den är tillgänglig och inkluderande.

Medarbetarnas förhållningssätt och bemötande är viktigt för verksamheten. Fortbildning och kollegialt lärande blir verktyg för att utvecklas i takt med uppdraget

Vårdnadshavare har en viktig roll att trygga barns uppväxtmiljö. Förvaltningen arbetar på flera olika sätt för att stödja föräldrar i sin roll. Ett exempel är att erbjuda föräldrautbildningen ”ABC (alla barn i centrum)”. Under träffarna ges möjlighet att diskutera föräldraskap med andra föräldrar. Öppna förskolor är ett annat exempel och där några öppna förskolor även har gruppverksamhet för olika målgrupper utifrån behov.

Förskolan är en viktig del av det livslånga lärandet. 95 % av barnen mellan 2-5 år deltar i förskolans verksamhet. Vårdnadshavare till de barn som inte är inskrivna i förskolans verksamhet vid 3-5 års ålder får årligen erbjudande om gratis allmän förskola.

Inom social omsorg erbjuds föräldrar stöd i föräldrarollen genom familjestödet för att barnet ska få en god fysisk och psykisk omsorg. Barn och ungdomar kan också erbjudas enskilda stödsamtal vid behov. Barn som bevittnat våld erbjuds krisbearbetande så kallade Trappansamtal och barn till föräldrar med missbruk erbjuds behandling i grupp. Förvaltningen erbjuder småbarnsföräldrar lättillgänglig samtalshjälp kring svårigheter i relationen och i föräldraskapet samt deltagande i föräldragrupper vid föräldramottagningen som delar lokal med öppna förskolan.

Barn som växer upp i familjer som under lång tid är beroende av försörjningsstöd är en prioriterad grupp. För att öka barnens möjligheter till jämlika uppväxtvillkor arbetar förvaltningen aktivt med att bryta föräldrarnas bidragsberoende. Föräldrarnas ges stöd i att ändra sin försörjningssituation. Insatserna är inriktade på att vara motivationshöjande, till exempel arbetsträning. I stadsdelen är andelen barn som lever i familjer med försörjningsstöd relativt låg.

I stadsdelen finns fem öppna förskolor och en tre bemannade parklekar som är öppna fritidsverksamheter och mötesplatser för föräldrar och barn samt även för förskolor, skolor och fritidshem. I stadsdelen Det finns också fyra ungdomsgårdar som är öppna för alla ungdomar i stadsdelen. Ungdomsgårdarna stödjer ungdomars personliga utveckling och personalen på ungdomsgårdarna är sunda vuxna förebilder. Ungdomsgårdarnas verksamhet syftar till att minska risken för att ungdomar hamnar i destruktiva mönster.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.2 Utbildningen har hög kvalitet och elever får tid för lärande

● Uppfylls helt

Analys

Uppföljningar och utvärderingar visar att stadsdelens förskolor ger en god grund för barn att inhämta och utveckla kunskaper och värden. Alla barn har kunnat beredas plats inom garantitid.

Antal barn, grupper och förskolor

Antalet inskrivna barn i stadsdelens kommunala förskolor uppgick den 30 april till 5 012 barn inkl. allmän förskola vid 65 förskolor. Det finns därutöver finns en allmän förskola med 24 barn, två kommunala dagbarnvårdare med 10 barn samt fyra öppna förskolor varav en drivs på entreprenad.

Systematiskt kvalitetsarbete

Stora insatser görs för att erbjuda förskolor av god kvalitet till alla barn boende i stadsdelen inom garantitiden. En kontinuerlig översyn av barngrupperna sker så att det råder balans mellan barngruppens behov, storlek och antalet barn per anställd.

Förskoleavdelningen har arbetat med att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet inom avdelningen och inom enheterna. Förskolorna arbetar i enlighet med nämndens mål för verksamhetsområdet. Dialoger pågår mellan förvaltningen och förskolorna kring verksamheten mål, innehåll och arbete, som en del av det systematiska kvalitetsarbetet. Syftet är att bedöma måluppfyllelsen i förhållande till de nationella målen i läroplanen, identifiera

framgångsrika arbetssätt och utvecklingsområden. Samtalen ger underlag till verksamhets- och organisationsutveckling för såväl förskola som förvaltning.

Förskolegaranti

Efterfrågan på förskolor är fortsatt stor och förvaltningen arbetar på olika sätt för att möta behoven av förskolor. En tillfällig förskola har hyrts i en grannstadsdel, Bredäng, för att möta behoven. Förskoleplats inom garantitiden har kunnat erbjudas alla. Ett antal vårdnadshavare får sina barn placerade på annan förskola än sina främsta val. Detta i sin tur leder till förändringar i barngrupperna då omflyttningar sker när barnet får erbjudande om plats som stämmer med vårdnadshavarnas önskemål.

Andel förskollärare

Rekrytering av förskollärare sker i stor konkurrens. Det råder brist på förskollärare och utbildningsplatserna för barnskötare som vill fortbilda sig till förskollärare är otillräckliga.

Förvaltningen arbetar på olika sätt för att vara en attraktiv arbetsgivare för förskollärare. Bland annat erbjuds nyutexaminerade förskollärare mentorskap. Möjligheter till fortbildning inom organisationen ges dels genom kollegialt lärande i nätverk och dels i form av seminarier, föreläsningar och kurser. Studenter erbjuds verksamhetsförlagd utbildning inom stadsdelen där goda erfarenheter kan resultera i framtida rekrytering. En satsning görs för att ta emot studenter väl och för att utbilda handledare.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel enheter som genomför systematiskt barnsäkerhetsarbete		100 %		100 %	tas fram av nämnden	2015
Analys						
Alla enheter rapporterar att samtliga förskolor har systematiskt barnsäkerhetsarbete. Hur och när de genomförs skyddsronder varierar men det sker enligt plan. Man gör barnsäkerhetsronder, brandkontroller och utrymningsövningar. Det finns organisation för löpande felanmälan för att upprätthålla säkerheten. Medarbetare utbildas kontinuerligt kring hur man kan förebygga och agera vid barnolycksfall.						
  Andel förskollärare av antal anställda				39 %	39 %	2015
Analys						
Stadsdelen andel förskollärare i årets mätning visar på 38,3%. Detta är också den genomsnittliga förskollärartätheten för staden. Insamling av statistikuppgifter sker i oktober i samband med att uppgifter lämnas till Statistiska centralbyrån, SCB. Föregående år var andelen förskollärare i stadsdelen i genomsnitt 40 %. Det finns dock en variation mellan olika förskolor. Andelen förskollärare har sjunkit de senaste åren. Det råder brist på förskollärare samtidigt som stadsdelen bygger ut antalet förskoleplatser, mer än någon annan stadsdel. Att nå kommunfullmäktiges mål och öka andelen förskollärare är med denna bakgrund en stor utmaning.						
  Andel förskollärare med kompetens inom genuspedagogi/normkritik					fastställs 2015	2015
Analys						
Förvaltningen inväntar beslut om hur detta värde ska mätas.						

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel förskolor med mindre än 25 procent förskollärare				0 %	0 %	2015
Analys Alla förskolor förväntas ha en genomsnittlig bemanning av förskollärare som överstiger 25 %.						
  Andel nöjda föräldrar		83 %		85 %	85 %	2015
Analys Brukarundersökning genomförs på förskolor under våren. Enligt planeringen ska resultatet presenteras för förskolorna så att de kan använda resultatet i sina egna utvärderingar i slutet av terminen. Dialoger förs sedan med föräldrarna om förskolan resultat och förslag till utveckling.						
  Antal barn per grupp		15,5 barn/avd.		16	16	2015
Analys Brukarundersökning genomförs på förskolor under våren. Enligt planeringen ska resultatet presenteras för förskolorna så att de kan använda resultatet i sina egna utvärderingar i slutet av terminen. Dialoger förs sedan med föräldrarna om förskolan resultat och förslag till utveckling.						
  Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)		6,21 st		4,9	4,9	2015
Analys Antalet barn varierar något över tid. Mätperioden för insamlandet av denna statistik är oktober. Föregående år hade stadsdelen ett något högre genomsnitt (5,15) än kommunfullmäktiges årsmål (4,8). Ett resultat som balanserats mot andra mål om förskoleplats inom garantitid och budget i balans.						
  Personalens bedömning av "förskolans förmåga att stödja barns lärande och utveckling"		3,69		3,7	3,7	2015
Analys Generellt har stadsdelens förskolor en god eller mycket god förmåga att stödja barns lärande och utveckling. Förskolorna gör en självvärdering, gemensam för staden, där de bedömer hur väl de arbetar i enlighet med läroplanens mål för förskolan. Den består av fem delområden med var sina sex kriterienivåer (1-6). Vanligen görs denna under våren och ligger sedan till grund för förskolans utvecklingsarbete. Förskolor som når upp till nivå tre uppfyller grunderna i läroplanen. Förskolornas resultat redovisas i verksamhetsberättelse och kvalitetsredovisning						

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samverkan med stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden utveckla uppföljningen av personal och bemanning i såväl kommunala som fristående förskolor	2015-01-01	2015-12-31	
Analys Förvaltningen deltar i forum med övriga stadsdelars representanter för förskoleverksamhet där arbete kring aktuella frågor pågår.			
  Kommunstyrelsen, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna ska tillsammans utreda vilka krav man kan ställa på kommunala och fristående förskolor för att öka andelen förskollärare	2015-01-01	2015-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Analys Stadsdelen gör en satsning på gott motagande av studenter som gör praktik i stadsdelen (VFU). För att möjliggöra mottagande av fler studenter görs i samarbete med universitetet en lokal handledarkurs om 7,5 poäng för förskollärare. En lyckad praktik kan locka studenter att söka jobb i stadsdelen.			
  Utbildningsnämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna ta fram en strategi för modersmål, språkutveckling och flerspråkig verksamhet i förskolan och skolan.	2015-01-01	2015-12-31	
Analys Förvaltningen deltar i forum med övriga stadsdelars representanter för förskoleverksamhet där arbete kring aktuella frågor pågår.			

Nämndmål:

Förskolan ger barnen utmaningar som stimulerar lusten att erövra nya erfarenheter, kunskaper och färdigheter.

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Förskolorna följer varje barns utveckling och lärande. Förskolorna ger nya utmaningar utifrån barnens kunskaper, erfarenheter och intressen i språk, matematik, naturvetenskap, teknik och skapande.

Analys

Förskolorna arbetar utifrån nämndens mål och förskolans egna åtaganden. Förskolornas åtaganden beskriver huvudsakligen vad barnen ska få lära och vara med om under året.

Underlag för årets uppföljning och utvärdering av åtagandet är förskolornas egna utvärderingar och stadens förskoleindikator – ett självvärderingsmaterial där personalen skattar hur väl de arbetar inom fem områden; pedagogisk miljö och material/skapande verksamhet och olika uttrycksformer/barns språkliga och kommunikativa utveckling/barns matematiska utveckling/natur och teknik.

Förskolorna ska efter analys och bedömning beskriva sina styrkor och utvecklingsområden samt förslag till utveckling utifrån självvärderingen

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Språkkartläggning genomförs i september. Resultat redovisas i excelfil .	2015-01-01	2015-09-30	
Analys Språkkartläggning görs för att få en överblick av vilka språk som talas i våra förskolor bland barn och personal, öka medvetenheten på det här området samt för att ha aktuella underlag för planering och organisation. Språkkartläggningen dokumenteras i enlighet med stadens mall och anvisningar. Materialet samlas in från varje avdelning till ansvarig på förskolan, som sedan sammanställs på stadsdelsnivå. Lämplig är att göra kartläggningen varje höst, då språksamtal kan göras i samband med andra samtal med familjerna. Resultat redovisas i gemensam excelfil som finns i digital mapp "Fsk chefer".			

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Självvärdering av arbetet genom "Förskoleindikatorn" ska genomföras i arbetslagen under vårterminen. Resultat av självvärderingen skrivs in i ILS-webben vid T2 rapport.	2015-01-01	2015-06-30	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3 Alla barn har lika möjligheter i förskolan och skolan

 Uppfylls helt

Analys

Förskolorna i Hägersten-Liljeholmen ska vara en plats som är fri från diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Samtliga förskolor har en plan för likabehandling som är aktuell. Planen bygger på en kartläggning av verksamheten och barnens behov. Barnen är delaktiga i att utforma planen. Arbetet med likabehandling handlar om att värna om barnens mänskliga rättigheter och att implementera FN:s barnkonvention i våra verksamheter. För att barnen ska kunna delta i verksamheten på lika villkor är en trygg vardag en förutsättning. Viktigt är också att varje barn får utmaningar och stimulans att lära och utvecklas utifrån sina behov, intressen och förutsättningar. Även här är barnen delaktiga utifrån ålder och förmåga.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 	Kulturnämnden ska i samverkan med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna genomföra en lässatsning	2015-01-01	2015-12-31	

Nämndmål:

Förskolan främjar barnens förståelse för grundläggande demokratiska värden.

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Likabehandlingsplanerna följs upp, utvärderas, hålls aktuella och revideras utifrån barngruppernas specifika behov. Förskolorna bidrar till likvärdighet samt breddar barnens lekmönster och intressen.

Analys

Förskolornas arbete med värderingar och att stödja och utveckla sociala relationer inom gruppen tillhör det grundläggande arbetet och bedöms vara god och mycket god i samtliga förskolor. Arbete med att förebygga konflikter och konflikthantering är andra exempel på förskolornas arbete. Centralt är förskolans arbete med barnens delaktighet i den dagliga verksamheten. Vad barnen är intresserade av påverkar verksamhetens innehåll och miljö.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förskolorna kartlägger barngruppernas behov	2015-01-12	2015-10-31	
Analys Vid större förändringar av barngruppen, såsom vid höstterminen när många barn slutar och nya tillkommer, görs en översyn av barngruppen för att planera en verksamhet som utmanar och möter behoven. Förskolorna ser över och utvecklar sina rutiner för detta.			

Nämndmål:

Förskolan har ett gott samarbete med skolan, socialtjänsten, landsting och andra parter för att stödja barnets allsidiga utveckling och lärande i ett långsiktigt perspektiv.

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Förskolan följer de samverkansmodeller som framtagits gemensamt i stadsdelen. Förskolan arbetar med övergång till skolan och extra uppmärksamhet ägnas de barn som behöver särskilt stöd.

Analys

Förvaltningen och förskolorna har en rad samarbeten internt och externt, det är av stor vikt att grundläggande rutiner och goda kontaktytor finns för samverkan.

Olika mötesfora har utvecklats för samverkan bland annat med utbildningsförvaltningen, socialtjänsten och skolorna i stadsdelen för att utveckla och samverka kring förebyggande arbete och övergång mellan förskolan och skolans verksamheter.

Lokala rutiner för arbetet och samverkan med skola och socialtjänst finns liksom gemensamma samverkansdokument och riktlinjer för stadsdelen. Uppföljning, utvärdering och dialog om det gemensamma arbetet sker i samverkans forum förskola-skola samt förskola-skola-socialtjänst. Förvaltningen samverkar med utbildningsförvaltningen om övergång mellan förskola och skola. Gemensamma riktlinjer har utarbetats för detta. Samverkan planeras, följs upp och utvärderas. Barn och föräldrars synpunkter tas tillvara. En liknande samverkan finns mellan förskola, skola och socialtjänst med ett gemensamt formulerat dokument kring hur man arbetar med förebyggande arbete, akuta insatser och övergångar mellan verksamheter där barnens perspektiv ska vara utgångspunkten. Uppföljning av mål 4 sker av gemensamma överenskommelser i de olika fora som finns för samverkan.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förskolorna har avslutande samtal inför övergången till skola	2015-01-01	2015-08-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.4 Tidiga sociala insatser skapar jämlika livschanser för alla

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bidrar med att uppfylla stadens mål genom att prioritera det förebyggande arbetet samt tidiga insatser. Förvaltningens utredningar avseende enskildas behov av stöd- och hjälpinsatser fokuserar på att frigöra resurser hos familjen och dess nätverk. Utredningar utförs i enlighet med gällande lagstiftning samt stadens riktlinjer. Förvaltningen strävar efter att den enskilde är delaktiga i de utredningar som rör dem samt i utformningen av de insatser som beviljas. Beviljade insatser syftar till att öka den enskildes förutsättningar för ett självständigt liv. Samtliga insatser följs upp regelbundet för att säkerställa att de utförs i enlighet med uppsatta mål.

Stadsdelens lokala brottsförebyggande råd och högstadieskolor har vittnat om ett grovt sexualiserat språkbruk och sexistiska attityder hos ungdomar. Mot bakgrund av detta startade förvaltningen projektet "Respekt och självrespekt, normer kring sexualitet bland ungdomar" i januari 2015. Projektet syftar till att hitta metoder för att ge ungdomar stöd och hjälp att hitta sunda värderingar, tankemönster och normer kring sexualitet och könsroller. Projektet har under perioden tagit fram ett program som kommer att utföras på stadsdelens skolor med målet att öka tryggheten bland ungdomar genom att främja en växande självrespekt och respekt för andra.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn och ungdomar som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen (Utredningstyp BoU eller Vuxen) och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats (inom loF, BoU och Vuxna, 0-19 år)	65,71 %	69,37 %	75	84 %	84 %	Tertial 1 2015
Analys Av totalt 140 barn och ungdomar som avslutats under perioden april 2014- mars 2014 har 92 inte återkommit inom 12 månader efter avslut. Det motsvarar en andel ej återkomna på 65,7 % i stadsdelen. Huruvida utfallet är att betrakta som gott eller dåligt undandrar sig förvaltningens bedömning. Andelen i staden som helhet är 80,3 %.						
  Andel enskilda som har fått stöd i enlighet med sitt beslut inom socialpsykiatri				80 %	tas fram av nämnden	2015
Analys Förvaltningen beräknar att målet kommer att uppfyllas						
  Andel insats/insatser avslutade enligt plan inom vuxna missbruk	33,64 %		40 %	40 %	fastställs 2015	Tertial 1 2015

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Analys						
Andelen insatser avslutade enligt plan inom vuxna missbruk är 34 % för perioden april 2014- mars 2015.						
  Andel personer med insatser inom socialpsykiatri som är nöjda med hur utredningen av deras behov av stöd genomfördes		79 %		80 %	80 %	2015
Analys						
Förvaltningen beräknar att målet kommer att uppnås under året.						
  Andel ungdomar anmälda för brott som tillsammans med föräldrar eller vårdnadshavare kallats till samtal med socialtjänsten inom 48 timmar		100 %		90 %	tas fram av nämnden	2015
  Andel uppnådda delmål inom socialpsykiatri				50 %	tas fram av nämnden	2015
  Andelen försökslägenheter som övergått till eget kontrakt relaterat till totala antalet försökslägenheter i nämnden		23 %		25 %	25 %	2015
Analys						
Förvaltningen beräknar att målet kommer att uppnås. Hittills i år har inget försöksboende avbrutits.						

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samråd med socialnämnden, arbetsmarknadsnämnden och stadsdelsnämnderna utreda hur arbetet med sociala insatsgrupper för målgruppen 20-29 år ska organiseras och hur det långsiktigt ska finansieras.	2015-01-01	2015-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med Arbetsförmedlingen och stadsdelsnämnderna ta fram förslag på åtgärder för att säkerställa att nyanlända ges lika rätt och tillgång till sociala insatser som andra.	2015-01-01	2015-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda förutsättningarna för att starta fler familjecentraler, med fokus på ytterstaden.	2015-01-01	2015-12-31	
  Socialnämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna planera för utbyggnad av boenden för personer med psykisk funktionsnedsättning.	2015-01-01	2015-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska förstärka det sociala arbetet exempelvis genom att förbättra arbetsvillkoren för socialsekreterarna.	2015-01-01	2015-12-31	

Nämndmål:

All myndighetsutövning ska vara rättssäker och tillvara ta den enskildes resurser

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Alla som har kontakt med förvaltningens myndighetsutövande enheter ska få sina rättigheter tillgodosedda i samband med utredningar och beslut. Alla ska också känna att deras egna resurser beaktas i kontakten med förvaltningen och vid beslut om insats.

Analys

Handläggarna vid de myndighetsutövande enheterna inom social omsorg använder olika former av standardiserade utrednings- och bedömningsinstrument som ska ge ett allsidigt underlag för beslut. När utredning inleds informeras den enskilde om hur utredningen ska gå till och hur lång tid den får ta. I utredningen dokumenteras den enskildes egen uppfattning om sin situation och eventuella förslag till lösning. I samband med beslut informeras om möjligheten att överklaga om man är missnöjd. Avgöranden i domstolar och beslut av tillsynsmyndigheter följs alltid. Granskning av olika aspekter av dokumentationen genomförs regelbundet både på enhets- och avdelningsnivå.

Äldreomsorgens biståndshandläggare skriver utredningar i stadens kartläggnings- och utredningsinstrument vilket ger ett allsidigt underlag vid beslut. Liksom övriga enheter inom social omsorg följs noga lagar och riktlinjer samt domar från rättsliga instanser och beslut från tillsynsmyndigheter.

Biståndshandläggarna följer upp att den äldre får sina beviljade insatser. Under 2015 kommer beställarenheten äldre att fortsätta att utveckla individuppföljningen såväl i ordinärt boende som på vård- och omsorgsboende. Bemötande genom att arbeta vidare med motiverande samtal (MI) och stöd till anhöriga är andra prioriterade utvecklingsområden som fortgår. Beställarenheten äldre har ansökt om och erhållit medel från äldreförvaltningen för att utveckla kompetensen inom demensområdet och arbetet med individuella bedömningar genom samordnad individuell plan (SIP). Vidare att utveckla anhörigstödet i teamarbete mellan biståndshandläggare och anhörigkonsulent.

Nämndmål:

Anhöriga ska uppleva att de får stöd och hjälp utifrån sin aktuella situation

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Anhöriga ska uppleva att de får stöd och hjälp utifrån sin aktuella situation.

Analys

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd erbjuder ett brett utbud av insatser som vänder sig

till anhöriga som vårdar och hjälper närstående som både är under och över 65 år. Stadsdelsnämnden erbjuder bland annat information, råd och stöd av anhörigkonsulenter, anhöriggrupper och tematräffar.

En översyn av äldreomsorgens anhörigstöd pågår som syftar till utveckla former för ett sammanhållet anhörigstöd som i ett tidigt skede når och fångar upp de anhörigas behov av stöd och insatser. Beställarenheten äldre har erhållit projektmedel där det bl.a. ingår att utveckla anhörigstödet i teamarbete mellan biståndshandläggare och anhörigkonsulent. Anhöriga erbjuds att delta i anhöriggrupp, som hålls av anhörigkonsulent. Tre anhöriggrupper pågår varav en på Fruängsgårdens servicehus och två på Trekantens servicehus. Fem tematräffar anordnas under våren med föreläsningar bemötande, demenssjukdom, sömn, kost och hälsa.

För anhöriga som har närstående med beroendeproblematik erbjuds anhörigstöd genom vuxenenhetens egen öppenvård. Vuxenenheten har påbörjat arbetet med att utveckla sitt anhörigstöd. En arbetsgrupp har bildats som arbetar med frågan. Syftet med utvecklingen är att öka tillgängligheten och nå de anhöriga på ett tidigare stadium.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel anhöriga som är nöjda med anhöriggrupperna		100		85 %		2015
Analys						
Förra årets enkätundersökning visade att alla anhöriga var nöjda med anhöriggrupperna. Bedömningen är att målet uppfylls även för 2015.						

Nämndmål:

Den enskilde ska få insatser av god kvalitet som erbjuder delaktighet och stärker förmågan att leva ett självständigt liv

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Den enskilde ska kunna leva ett så självständigt liv som möjligt. Brukarna är nöjda med verksamhetens kvalitet.

Analys

Inom social omsorgs utförarverksamheter arbetar man aktivt med att erbjuda brukarna delaktighet i verksamheten. Alla utförarverksamheter upprättar en genomförandeplan i samråd med den enskilde, i genomförandeplanen ska det beskrivas hur och när insatsen ska genomföras samt målet med insatsen. Utförardelens dokumentationssystem ParaDifo, som är kopplat till det myndighetsutövande dokumentationssystemet ger den enskilde delaktighet i upprättandet av sin genomförandeplan samt stärker beställarens och den enskildes insyn i utförandet. Samordnade individuella vårdplaner (SIP) upprättas om den enskilde har insatser från både kommun och landsting.

Förvaltningens vuxenenhet har påbörjat arbetet med att hitta former för att systematiskt undersöka effekten för den enskilde av de insatser som beviljas.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Social omsorg ska ge stöd till enheterna med att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet.	2014-01-01	2015-12-31	
Analys Vårt mål är att tillsammans med medarbetare och chefer ta fram ett ledningssystem som följer Socialstyrelsens krav och som kan användas på ett enkelt sätt i verksamheterna. En mall kommer att utarbetas och som ska prövas av beställarenheten äldre.			
 Social omsorg ska utarbeta en modell för uppföljning av egna verksamheter.	2014-01-01	2015-12-31	
Analys Arbetet med att utarbeta en modell för uppföljning av egna verksamheter kommer att utvecklas vidare under året.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.5 Stockholm är en stad som håller ihop, med trygga och levande stadsdelar

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bidrar till att uppfylla stadens mål genom det fortlöpande arbetet med underhåll och städning av stadsdelsområdets parkmiljöer med fokus på trygghet och trivsel.

Tillsammans med exploateringskontoret och trafikkontoret ser förvaltningen också över den fysiska miljön och tillgängligheten i området i syfte att genomföra förbättringar vid behov.

Förvaltningen fortsätter under året att utveckla det trygghetskapande arbetet som sker genom Lokala Brottsförebyggande Rådets (Lokala BRÅ) olika arbetsgrupper utifrån den framtagna handlingsplanen och samverkansöverenskommelser med berörda aktörer. Nämnden har sökt och erhållit medel för 2015 för tillgänglighetsåtgärder i stadsdelens utemiljö. Arbetet med att identifiera sårbarheter som kommer att ligga till grund för förebyggande eller minimerande åtgärder under året har påbörjats.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andelen som upplever trygghet i den stadsdel där man bor		82 %		82 %	74 %	2015
Analys Förvaltningen arbetar kontinuerligt med att utveckla det trygghetskapande arbetet som sker genom Lokala Brottsförebyggande Rådets (Lokala BRÅ) olika arbetsgrupper utifrån den framtagna handlingsplanen och samverkansöverenskommelser med berörda aktörer. Förvaltningen arbetar ständigt med underhåll av stadsdelens parkvägar med fokus på skymmande buskage, skymd belysning samt renhållning för att öka den upplevda tryggheten i stadsdelsområdet.						
  Stockholmarnas nöjdhet med skötsel av park och grönområden		72 %		62 %	62 %	2015
Analys Förvaltningen arbetar fortlöpande med underhåll och städning av stadsdelsområdets parkmiljöer med fokus på						

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
trygghet och trivsel. Tillsammans med exploateringskontoret och trafikkontoret ser förvaltningen också över den fysiska miljön och tillgängligheten i området i syfte att genomföra förbättringar vid behov.						
  Andel genomförda åtgärder inom ramen för RSA	100 %	100 %		100 %	100 %	2015
Analys Arbetet med RSA har påbörjats. Redovisning kommer att ske i tertialrapport 2.						

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna ta fram en stadsövergripande strategi för levande lokala centrum	2015-01-01	2015-12-31	
  Kommunstyrelsen ska under 2015 göra en översyn med inriktningen att delar av ansvaret för park, natur och gatuskötsel kan tillföras stadsdelsnämnderna. Parallellt ska en översyn göras av stadsdelsnämndernas ansvar och indelning med inriktning att stärka lokalt inflytande, effektiv förvaltning och rättsäkert bemötande av invånarna.	2015-01-01	2015-12-31	
  Trafiknämnden ska, i samråd med stadsdelsnämnderna, ta fram prioriterade förslag för hur de medel som reserverats för reinvesteringar ska användas.	2015-01-01	2015-12-31	
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med intresserade stadsdelsnämnder studera förutsättningarna för att införa direktvalda stadsdelsnämnder.	2015-01-01	2015-12-31	

Nämndmål:

Boende i Hägersten-Liljeholmen känner sig trygga

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Att de boende i Hägersten-Liljeholmen känner sig trygga.

Analys

Förvaltningen arbetar fortlöpande med underhåll av stadsdelens parkvägar med fokus på skymmande buskage, skymd belysning samt renhållning för att öka den upplevda tryggheten i stadsdelsområdet. Trygghetsvandringar genomförs varje år och kommer även att genomföras under 2015 då boende bjuds in för att ges möjlighet att lämna synpunkter på närmiljön. Under året kommer arbetet med att minska ungdomars användning av tobak, alkohol och narkotika fortsätta genom Lokala BRÅ:s olika samverkansgrupper. På samma sätt arbetar förvaltningen vidare med ökad trygghet för äldre samt att skapa tryggare och trivsammare centrum.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
-----------	------------	-----------	-----------

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Arbeta för att minska tobak-, alkohol- och narkotikaanvändningen bland ungdomar.	2015-01-01	2015-12-31	
	Arbeta med ökad trygghet för äldre.	2015-01-01	2015-12-31	
	Arbeta vidare med tryggare och trivsammare centrumgruppen	2015-01-01	2015-12-31	
	Fortsatt arbete med samverkansgruppen för skola, förskola, polis, socialtjänst och fritid.	2015-01-01	2015-12-31	
	Genomföra trygghetsvandringar i stadsdelsområdet.	2015-01-01	2015-12-31	
	Minst en krisledningsövning ska genomföras under året.	2015-01-01	2015-12-31	

Nämndmål:

Stadsdelens parker upplevs rena

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Att stadsdelens parker upplevs som rena genom de insatser inom drift- och underhåll som förvaltningen genomför.

Analys

Förvaltningen strävar ständigt efter att stadsdelens parker ska upplevas som rena. Det sker genom entreprenadavtalet för parkskötsel och fortlöpande uppföljning av att avtalet följs. Under 2015 upphandlar förvaltningen ny entreprenör för parkskötsel, renhållning och vinterväghållning.

Vid behov sätts fler papperskorgar ut och extra städning beställs vid ovanligt hög belastning på stadsdelens rekreationsytor.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Genomföra gallring av sly längs gångvägar och i parker samt städning i parker för att öka trivsel och trygghet.	2015-01-01	2015-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.6 Stockholm är en stad med högt bostadsbyggande där alla kan bo

 Uppfylls helt

Analys

För att bidra till en snabbare planprocess deltar förvaltningen tidigt i processen för att hindra uppskov med remissyttranden. Förvaltningen bevakar samtliga förslag på nya detaljplaner ur ett hållbarhetsperspektiv och lämnar synpunkter där det är motiverat. Hittills har förvaltningen lämnat synpunkter på tre detaljplaner under året.

Förvaltningen har tagit fram en plan för utbyggnad av bostäder med särskild service i stadsdelen med målsättningen att färdigställa ett boende per år. Under året intensifieras förvaltningens arbete med att planera för bostäder med särskild service.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Antal färdigställda bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	7	7		7	tas fram av nämnden	2015
Analys						
I december 2015 står sju servicelägenheter i kvarteret Golvläggaren klara.						
Antal påbörjade bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	0	7		0	tas fram av nämnden	2015

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Stadsdelsnämnderna ska i samråd med bostadsbolagen och fastighetsnämnden inventera möjligheten att bygga om/omvandla befintliga byggnader till gruppboheter eller servicebostäder	2015-01-01	2015-12-31	
Stadsdelsnämnderna ska redovisa hur arbetet med att tillgodose behovet av bostäder med särskilt stöd och service fortskrider. Arbetet ska redovisas till kommunstyrelsens genomförandegrupp	2015-01-01	2015-12-31	
Stadsdelsnämnderna, fastighetsnämnden, exploaterings- samt stadsbyggnadsnämnden ska i samråd med varandra säkerställa att minst fem procent av lägenheterna i exploateringsprojekt med minst 100 bostäder avsätts till omsorgslägenheter	2015-01-01	2015-12-31	

Nämndmål:

Nämnden ska bidra till en effektivare planprocess

Uppfylls helt

Förväntat resultat

Att förvaltningen bidrar till en effektivare planprocess.

Analys

Genom information i tidigt skede om kommande planprojekt till nämnden samt genom tidig dialog med ansvariga förvaltningar ska stadsdelsförvaltningen vara väl förberedd i samrådsskedet. På så sätt kan begäran om uppskov med yttrande över nya detaljplaner undvikas.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Ge tidig information till nämnden om kommande planprojekt.	2015-01-01	2015-12-31	

Nämndmål:

Nämnden ska verka för att nya bostäder med särskild service byggs i stadsdelsområdet

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Att fler personer med funktionsnedsättning kan få en lämplig bostad i stadsdelsområdet.

Analys

Förvaltningen bevakar fortlöpande möjligheterna att inrätta bostäder med särskild service i kommande nybyggnation i stadsdelsområdet i dialog med fackförvaltningarna och byggherrar. I december 2015 står sju servicelägenheter i kvarteret Golvläggaren klara.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen ska öppna en ny grupp- eller servicebostad varje år.	2015-01-01	2015-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.7 Stockholm har ett rikt utbud av idrott och fritid som är tillgängligt för alla

● Uppfylls helt

Analys

Genom hanteringen av kultur- och föreningsbidrag bidrar nämnden till möjligheter för medborgare att utöva kulturverksamhet. I samband med exploateringsprojekt i stadsdelsområdet bevakar förvaltningen möjligheterna att utveckla tillgången till lek, rekreation och spontanidrott.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andelen ungdomar (10-17 år) som upplever att de har tillgång meningsfulla idrotts- och fritidsaktiviteter					fastställs 2015	2015
Analys Årsmål saknas.						

Nämndmål:

Boende i Hägersten- Liljeholmen upplever ett varierat och tillgängligt kultur- och idrottsliv

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Att boende i Hägersten-Liljeholmen upplever ett varierat och tillgängligt kultur- och idrottsliv.

Analys

Förvaltningen arbetar med att göra det lokala kulturutbudet mera tillgängligt. Barn och ungdomar är prioriterade i förvaltningens satsningar där de ska ges möjligheter att uppleva och själva utöva kulturaktiviteter. I samband med utveckling och exploateringar i området lyfter förvaltningen fram behovet av möjligheter till spontan lek och idrott. Under 2013 togs ett program för upprustning av Aspudsparken fram, i det arbetet har tillgänglighetsaspekten beaktats. Upprustningen av Aspudsparken påbörjades 2014 och kommer att fortsätta under 2015. Förvaltningen har sökt och erhållit tillgänglighetspengar för 2015 och kommer bl.a. anlägga två utegym i stadsdelen. Detta för att öka möjligheterna till spontanidrott.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen ska se till att tillgänglighetsaspekter beaktas vid Aspudsparkens upprustning.	2015-01-01	2015-12-31	
 Förvaltningen ska under året utreda om det finns möjlighet att anlägga två utegym i stadsdelen, förutsatt att tillgänglighetsmedel erhålls.	2015-01-01	2015-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.8 Alla äldre har en trygg ålderdom och får en äldreomsorg av god kvalitet

 Uppfylls helt

Analys

Äldreomsorgens uppdrag är att ge äldre en god och trygg service, vård och omsorg, som är individuellt anpassad. I alla verksamheter står bemötandet, äldres hälsa, välbefinnande och delaktighet i fokus. Målet är att de äldre och deras anhöriga känner sig trygga och nöjda med äldreomsorgens insatser.

Hemtjänsten arbetar särskild med att öka kontinuiteten, där bemanningen planeras så att den äldre så långt som möjligt får hjälp av samma personal. Detta kommer att följas upp särskilt under året.

Den kommunala hemtjänsten fortsätter att erbjuda stöd till personer med demenssjukdom genom sin specialiserade hemtjänstgrupp ”demensgruppen”.

Verksamheten vid vård- och omsorgsboende erbjuder boende en meningsfull vardag genom ökade möjligheter till utevistelser, trevliga måltider, gemenskap och aktiviteter.

Verksamheten med ”ungdomsbesök” fortgår på vård- och omsorgsboende med ungdomar på helgerna som hjälper till med olika aktiviteter för de boende.

Kvaliteten i dagverksamheten ska fortsätta att utvecklas och anpassas utifrån deltagarnas behov och önskemål.

Utveckling av kontaktmannskapet och dokumentationen fortgå vid alla verksamheter för att säkerställa en individuellt anpassad vård och omsorg.

Målet är också att anhöriga ska känna att de får det stöd som de behöver. Utvecklingsarbete pågår för att nå och fånga upp anhörigas behov i ett så tidigt skede som möjligt, bl.a. genom tydligare information om anhörigstöd och utbildningsinsatser för äldreomsorgens personal i bemötande och anhörigfrågor, såsom utbildning av anhörigombud.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel personer som får en daglig utevistelse - vård och omsorgsboende				95 %	95 %	2015
Analys Den boende ska få ett aktivt erbjudande om utevistelse. All form av utevistelse inkluderas, såsom promenader eller möjlighet att sitta på balkong, alla utifrån den enskildes egen vilja och förmåga.						
  Andelen nöjda omsorgstagare - biståndsbedömd dagverksamhet (äldreomsorg)		93 %		95 %	95 %	2015
Analys Deltagarnas nöjdhet med sin dagverksamhet följs upp genom stadens centrala brukarundersökning som görs under våren. 2014 nådde dagverksamheterna, totalt sett, inte årsmålet. Äldreomsorgen ska fortsätta att utveckla dagverksamheten utifrån deltagarnas behov och önskemål om aktiviteter och öppettider.						
  Andelen nöjda omsorgstagare - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)		85 %		85 %	85 %	2015
Analys Tidigare års brukarundersökningar har visat att brukarna är nöjda hemtjänsten samt att årsmålet uppfyllts totalt sett. Samtidigt varierar brukarnas nöjdhet mellan de olika hemtjänstutgångarna. Förvaltningen bedömer att årsmålet kommer att uppfyllas totalt sett för 2015.						
  Andelen nöjda omsorgstagare - vård- och omsorgsboende (äldreomsorg)		86 %		85 %	85 %	2015
Analys Tidigare års brukarundersökningar har visat att brukarna är nöjda med sitt vård- och omsorgsboende samt att årsmålet uppfyllts totalt sett. Samtidigt varierar brukarnas nöjdhet mellan olika vård- och omsorgsboenden. Förvaltningen bedömer att årsmålet kommer att uppfyllas totalt sett för 2015.						
  Kontinuitet i omsorgen - hemtjänst i ordinärt boende				10	Maximalt 10 personer	2015
Analys Hemtjänsten ska planera sin bemanning så att den enskilde får hjälp av samma personal så långt som möjligt.						
  Måltiden är en trevlig stund på dagen - Vård och omsorgsboende (äldreomsorg)		66 %		77 %	77 %	2015
Analys För 2014 uppfylldes inte årsmålet totalt sett. Maten och måltiden är ett fortsatt viktigt förbättringsområde och						

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
äldreomsorgen har sedan november 2014 en dietist som ska arbeta med att öka kompetensen och utveckla detta i samarbete med personalen.						
Omsorgstagarnas upplevelse av hur de kan påverka hur hjälpen utförs - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)		84 %		77 %	77 %	2015
Analys 2014 tyckte 84 % av brukarna att personalen tog hänsyn till deras åsikter och önskemål om hur hjälpen ska utföras. Ökad delaktighet är ett prioriterat område och förvaltningen bedömer att årsmålet även kommer att uppfyllas för 2015.						
Omsorgstagarnas upplevelse av trygghet - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)		78 %		86 %	86 %	2015
Analys 2014 uppfylldes inte årsmålet totalt sett. Förvaltningens bedömning är att hemtjänstens arbete med att öka personakontinuiteten, att förbättra informationen och meddela vid förändringar kan bidra till ökad trygghet.						
Omsorgstagarnas upplevelse av trygghet - vård och omsorgsboende (äldreomsorg)		92 %		90 %	90 %	2015
Analys Tidigare års brukarundersökningar visar att de boende känner sig trygga på sitt boende. Förvaltningen bedömer att årsmålet liksom tidigare år kommer att uppfyllas.						

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Kommunstyrelsen ska, i samarbete med äldrenämnden och stadsdelsnämnderna, utveckla principer och metoder för uppföljning och styrning inom äldreomsorgen	2015-01-01	2015-12-31	
Stadsdelsnämnderna och äldrenämnden ska i samverkan ta fram ett system som ger en samlad bild av äldres synpunkter på äldreomsorgen i hela staden	2015-01-01	2015-12-31	
Analys I dagsläget registreras inkomna synpunkter och klagomål i förvaltningens diarium Diabas. Förvaltningen anser att system för synpunkter bör ingå i e-dokprojektet.			
Stadsdelsnämnderna ska delta i stadens utredning av arbetstidsförläggning och heltidsnorm för grupper med särskilt utsatta arbetsvillkor	2015-01-01	2015-12-31	
Stadsdelsnämnderna ska i samverkan med äldrenämnden och kommunstyrelsen utreda om riktlinjerna är underfinansierade samt behov av justering med hänsyn till boendelöftet 85+	2015-01-01	2015-12-31	
Stadsdelsnämnderna ska införa könsuppdelad statistik i verksamheten	2015-01-01	2015-12-31	
Stadsdelsnämnderna ska se till att alla äldre kan välja kommunal hemtjänst och kommunal utförare av	2015-01-01	2015-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
trygghetslarm			
Analys Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd erbjuder kommunal hemtjänstutförare som också svarar på trygghetslarm.			
  Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med äldrenämnden ta fram en tydlig rättighet till utevistelser i vård- och omsorgsboende	2015-01-01	2015-12-31	
Analys Vid vård- och omsorgsboende erbjuds de boende utevistelse utifrån behov och önskemål.			
  Stadsdelsnämnderna ska utöka arbetet och registrerandet i Senior alert och svenska palliativregistret för att gynna verksamhetsutvecklingen inom äldreomsorgen	2015-01-01	2015-12-31	
Analys Äldreomsorgens verksamheter registrerar i de nationella kvalitetsregistren. Enheterna har dock kommit olika långt i arbetet med riskbedömningar och registreringar i kvalitetsregistren, vilket innebär att detta är ett fortsatt prioriterat förbättringsområde.			
  Äldrenämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna och kommunstyrelsen se över den långsiktiga kvalitetsuppföljningen och behovet att återinföra äldreomsorgsinspektörer respektive tillsynspersoner över social omsorg. Utredningen samordnas med kommunstyrelsens uppföljning av den fördjupade kvalitetsuppföljningen.	2015-01-01	2015-12-31	
Analys Äldreomsorgen deltar i stadens modell för kvalitetsobservationer och har en observatör på halvtid.			
  Äldrenämnden ska initiera en utvärdering av valfrihetssystemet och ersättningssystemet inom hemtjänsten för att skapa en mer hållbar organisation och öka inflytandet för de äldre och de anställda, i samverkan med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna	2015-01-01	2015-12-31	

Nämndmål:

Äldre ska få insatser av god kvalitet som erbjuder delaktighet och stärker förmågan att leva ett självständigt liv.

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Äldre ska vara nöjda med äldreomsorgen och tycka att de är delaktiga och kan påverka utformningen av sin äldreomsorg. Resultatet följs upp i brukarundersökningar.

Analys

Äldreomsorgen ska hålla en god kvalitet och erbjuda en trygg och individuellt anpassad vård och omsorg. I fokus för verksamheten står att stärka den enskildes delaktighet i planeringen och utförandet av den egna vården och omsorgen samt att ta tillvara och stödja den äldres egna resurser, så långt som möjligt. Verksamheterna har också i uppdrag att planera sin bemanning så att den äldre i så hög grad får hjälp av samma personal.

Vårdplanering, genomförandeplanen och levnadsberättelsen är utgångspunkten för planering och utförande av den individuella omvårdnaden.

I samråd med brukaren upprättas en individuell genomförandeplan. En kontaktman erbjuds vilken har i uppdrag att följa upp att den äldre får sina behov tillgodosedda och att insatserna utförs utifrån genomförandeplanen. Löpande dokumentation förs också för att säkerställa att den enskilde får sina insatser utförda. Enhetschef följer upp att alla brukare har en aktuell genomförandeplan.

Hemtjänstpersonalen använder handdatorer för att dokumentera och säkerställa att beställda insatser utförs. Det nya tids- och registreringssystemet säkerställer att insatserna utförs enligt biståndsbeslutet.

Genom omsorgsdagboken kan anhöriga efter medgivande från den äldre följa utförandet.

För personer med demenssjukdom ska vården och omsorgen följa de nationella demensriktlinjerna och vara personcentrerad.

Inom samverkansmodellen Bättre samverkan Bättre Liv pågår arbetet med att ta fram ett lokalt "demensprogram" samt förankra gemensamma rutiner för en sammanhållen och trygg vård och omsorg för personer med demenssjukdom med stöd till deras anhöriga.

Hägersten-Liljeholmens hemtjänst erbjuder specialiserad hemtjänstgrupp, som vänder sig till personer med demenssjukdom.

Enheternas kvalitetsarbete är inriktat på att utveckla teamarbetet för att säkerställa en individuellt anpassad vård och omsorg för den enskilde. Utvecklingsarbetet kring den sociala dokumentationen är fortsatt prioriterat.

Verksamheternas kvalitet följs upp genom årlig verksamhetsuppföljning som genomförs av förvaltningen, utifrån stadens gemensamma modell. Enheterna genomför också egna kontroller och uppföljningar för att säkerställa sina rutiner. Brukarnas nöjdhet med kvaliteten följs upp bl.a. genom årliga brukarundersökningar samt brukar- och anhörigmöten.

Kvalitetsuppföljning vid vård- och omsorgsboende och hemtjänst genomförs av utbildade observatörer.

Nämndmål:

Den enskilde ska erbjudas en god hälso- och sjukvård som är trygg, säker och förebyggande.

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

De äldre som bor på servicehus, vård- och omsorgsboende eller servicehus samt de som bor i socialpsykiatrisk gruppboende får en trygg och säker hälso- och sjukvård.

Analys

Förvaltningens bedömning är att hälso- och sjukvården inom äldreomsorgen håller en god kvalitet. Kvaliteten följs upp genom förvaltningens avtals- och verksamhetsuppföljning, dokumentationsgranskning, oanmälda besök, verksamheternas patientsäkerhetsberättelse,

egenkontroll samt rapportering av indikatorer, hälso- och sjukvårdsstatistik och avvikelser till medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS), som sammanställs i en årlig rapport till stadsdelsnämnden.

En god hygienisk standard ska också upprätthållas. Personalen arbetar utifrån de basala hygienrutinerna och hygienronder eller uppföljning av hygienronder genomförs regelbundet. Obligatorisk utbildning för sjuksköterskor i sårvård genomförs under 2015.

Verksamheterna fortsätter att utveckla teamarbetet kring varje boende för en personcentrerad vård och omsorg så att insatserna anpassas utifrån den enskildes behov och förutsättningar. Riskbedömningar för fall, undernäring och trycksår genomförs och ligger till grund för planering av den boendes vård och omsorg. I Senior Alert registreras bland annat det förebyggande arbetet kring fall, undernäring, trycksår och munhälsa. I Palliativa registret registreras arbetet kring vård i livets slutskede. Verksamheterna registrerar också i BPSD-registret. BPSD står för Beteendemässiga och Psykiska Symtom vid Demens. Enheternas arbete med riskbedömningar och registreringar är ett fortsatt prioriterat förbättringsområde.

Äldreomsorgens verksamheter har ett bra samarbete med läkarorganisationerna där man tillsammans säkerställer rutiner och utvecklar det systematiska kvalitetsarbetet utifrån den lokala samverkansöverenskommelsen. Prioriterade områden är läkemedelsgenomgångar och vård i livets slutskede.

Stadsdelsförvaltningen har också regelbundna samverkansmöten med landstingets beställare och vårdcentraler inom stadsdelsområdet.

Införande av ett nytt dokumentationssystem pågår. Dokumentationsstödet bygger på nationell klassifikation av funktionstillstånd, funktionshinder och hälsa kallat ICF. Detta är ett omfattande förändringsarbete som kommer att pågå under flera år. Utbildningsinsatser fortgår under 2015. Förvaltningens äldreomsorg har en organisation med en processledare för samordning och stöd i förändringsarbetet. Handledare utbildas och fungera som stöd för enheternas hälso- och sjukvårdspersonal.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel boende som erbjuds munhälsobedömning.				95 %		2015
Analys I kvalitetsregistret Senior Alert registreras bl.a. det förebyggande arbetet kring munhälsa. För att lyfta fram vikten av munhälsobedömning och för att följa upp enheternas arbete har äldreomsorgen fr.o.m. i år tagit fram en indikator för detta.						
 Andel boende som erbjuds riskbedömning för fall.		87		95 %		2015
Analys Boende vid vård- och omsorgsboende och servicehus erbjuds riskbedömning för fall, som genomförs enligt en särskild metod. För 2014 uppfylldes inte årsmålet totalt sett och resultaten varierade mellan verksamheterna. Enheterna har intensifierat sitt arbete.						
 Andel boende som		86		95 %		2015

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
erbjuds riskbedömning för trycksår.						
Analys Boende på vård- och omsorgsboende och servicehus erbjuds riskbedömning för trycksår, som genomförs enligt en särskild metod. För 2014 uppfylldes inte årsmålet totalt sett och resultaten varierade mellan verksamheterna. Enheterna har intensifierat sitt arbete.						
	Andel boende som erbjuds riskbedömning för undernäring.	85		95 %		2015
Analys Boende på vård- och omsorgsboende och servicehus ska erbjudas riskbedömning för undernäring enligt en särskild metod. För 2014 uppfylldes inte årsmålet totalt sett och resultaten varierade mellan verksamheterna. Enheterna har intensifierat sitt arbete.						

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Verksamheterna ska säkerställa att en vårdplan upprättas för vård livets slutskede vid väntat dödsfall.	2014-01-01	2015-12-31	
Analys Äldreomsorgen har lokala regler för palliativ vård i livets slutskede, som bl.a. innebär att en separat vårdplan upprättas efter att läkaren har haft brytpunktssamtal med anhöriga. Dokumentationssamordnaren och MAS följer kontinuerligt upp journalerna för samtliga avlidna. Utvecklingsarbetet kring vård i livets slutskede och upprättande av vårdplan är fortsatt prioriterat.			
 Verksamheterna ska säkerställa att registrering genomförs i BPSD-registret.	2012-01-01	2015-12-31	
Analys Hälso- och sjukvårdspersonal, omvårdnadspersonal och chefer har utbildats i BPSD-registrering. Vid teammötet planerar personalen för den enskildes vård och omsorg och registrering genomförs i de nationella registren efter samtycke från den enskilde. Nya utbildningsåtaganden är på gång under 2015.			
 Äldreomsorgen ska samverka och bistå landstinget i genomförandet av läkemedelsgenomgångar på vård- och omsorgsboende och servicehus.	2011-01-01	2015-12-31	
Analys För boende på vård- och omsorgsboende och servicehus erbjuds läkemedelsgenomgång minst en gång per år av patientansvarig läkare gemensamt med omvårdnadsansvarig sjuksköterska.			

Nämndmål:

Äldre ska erbjudas aktiviteter och social samvaro

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

De äldre i stadsdelen är nöjda med Seniorhälsans verksamhet och dagsutflykterna.

Analys

De äldre i stadsdelen erbjuds ett brett utbud av olika aktiviteter, som bidrar till ett aktivt och hälsosamt åldrande i gemenskap med andra. Seniorhälsans och pensionärsorganisationernas verksamheter på servicehusen och på mötesplatserna Antikträffen och Hövdingagården är som vanligt uppskattade och välbesökta.

Dagsutflykter erbjuds under året med fokus på sommarmånaderna. Utflykterna vänder sig främst till äldre som har svårt att ta sig ut på egen hand.

På servicehusen anordnas finskspråkiga aktiviteter. Varje torsdag är det karaoketräff på Trekantens servicehus. I april anordnas en större mötesplats på Fruängsgården med karaoke och det kommer även anordnas en utflykt under våren med finskt tema.

På vård- och omsorgsboende erbjuds olika dagliga aktiviteter både i grupp och individuellt som planeras av aktivitetsombuden. Projektet "Ungdomsbesök på vård- och omsorgsboende" där ungdomar på helgerna hjälper de boende att delta i olika aktiviteter, utevistelse och olika kulturupplevelser fortsätter.

Feriearbetarnas insatser uppskattas av äldreomsorgens verksamheter och liksom förra året planerar äldreomsorgen att ta emot ca 100 feriearbetare inom såväl verksamheter i egen regi, som entreprenader och privata utförare.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel deltagare som är nöjda med dagsutflykterna		100		85 %		2015
Analys Dagsutflykterna är mycket populära och uppskattade av deltagarna. Förvaltningen bedömer att målet kommer att uppfyllas även för 2015.						
 Andel deltagare som är nöjda med Seniorhälsans verksamhet		100 %		85 %		2015
Analys Seniorhälsans verksamhet på servicehusen och träfflokaler erbjuder ett brett utbud av olika aktiviteter. Verksamheten är välbesökt och uppskattad. Förvaltningen bedömer att målet kommer att uppfyllas även för 2015.						

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Dagsutflykter ska anordnas för äldre under hela året. Program ska tas fram.	2011-01-01	2015-12-31	
Analys Dagsutflykter för äldre anordnas under hela året med fokus på sommarmånaderna. Utflykterna vänder sig främst till äldre som har svårigheter att ta sig ut på egen hand. Enheten Äldrestöd samordnar dagsutflykterna i samarbete med äldreomsorgens verksamheter. Annonsering sker bl.a. genom stadsdelsnämndens informationssida i lokalpressen.			

KF:s inriktningsmål:

2. Ett klimatsmart Stockholm

Miljöarbetet som genomförs i nämndens verksamheter utgår från de mål och indikatorer som fastställts av kommunfullmäktige. Nämndens miljöhandlingsplan som utgår från Stockholms miljöprogram ligger till grund för nämndens miljöarbete.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1 Stockholm är klimatneutralt

● Uppfylls helt

Analys

Nämnden bidrar till stadens mål genom att miljöanpassa sina verksamheter. Arbetet för att öka hämtning av matavfall i berörda verksamheter pågår. Förvaltningen använder enbart miljöbilar i sina verksamheter varav 7 av 17 är elbilar. Ett viktigt fokus för förvaltningen är fortsatt information och tydliga anvisningar för att enheterna ska tanka alternativa drivmedel.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Andel av stadens verksamheter som sorterar ut matavfall för biologisk behandling		58,7 %		60 %	fastställs 2015	2015
Analys Förvaltningen bedömer att målet kommer att uppnås.						
● Elanvändning per kvadratmeter		63 kwh/kvm		65 kwh/kvm	32 kWh	2015
Analys Förvaltningen bedömer att nämndens årsmål kommer att uppnås.						

Nämndmål:

Verksamheterna bedrivs med lägsta möjliga miljöbelastning

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Att nämndens verksamheter bedrivs med lägsta möjliga miljöbelastning.

Analys

Vid investeringar i inventarier och maskiner är inriktningen att byta ut äldre kyl- och frysanläggningar, torkskåp med mera i syfte att bidra till minskad energiförbrukning. Under året kommer befintliga bilar att bytas ut mot elbilar där så är möjligt när leasingavtalen löper ut.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel remissyttranden över detaljplaner där förvaltningen bevakar frågor ur perspektivet hållbar stadsutveckling	100 %	100 %		100 %		2015
Analys Förvaltningen bevakar samtliga förslag på nya detaljplaner ur ett hållbarhetsperspektiv och lämnar synpunkter där det är motiverat. Hittills har förvaltningen lämnat synpunkter på tre detaljplaner under året.						

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Ersätta befintliga bilar då avtalen löper ut under året, med elbilar där det är möjligt.	2015-01-01	2015-12-31	
 Genom informationsinsatser säkerställa att de enheter som berörs tankar förnyelsebart drivmedel när detta finns att tillgå på tankstationerna.	2015-01-01	2015-12-31	
 Skapa förutsättningar för de enheter som tillhandahåller mat att genomföra utsortering av matanfall	2015-01-01	2015-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2 Transporter i Stockholm är hållbara

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen har totalt 17 miljöbilar varav 7 är elbilar. Ett viktigt fokus under 2015 är fortsatt information och tydliga anvisningar för att enheterna ska tanka alternativa drivmedel samt att befintliga bilar kommer att bytas ut under året mot elbilar där så är möjligt när leasingavtalen löper ut. Medarbetarna följer förvaltningens resepolicy.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel elbilar		52,94 %		45 %	10 %	2015
Analys Förvaltningen har totalt 17 bilar varav 7 är elbilar.						
  Andel miljöbilar i stadens bilflotta	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	Tertial 1 2015
Analys Av förvaltningens 17 miljöbilar är 7 elbilar.						
  Andel miljöbränslen i stadens etanol- och biogasfordon		60,84 %		45 %	tas fram av nämnd/styrelse	Halvår 1 2015

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Analys						
Förvaltningen bedömer att målet kommer uppnås. Utifrån halvårsrapporten för drivmedel kommer en säkrare analys att kunna göras till tertialrapport 2.						

KF:s mål för verksamhetsområdet:
2.3 Stockholm har ren luft och rent vatten

 Uppfylls helt

Analys

Nämnden bidrar till stadens mål genom att endast använda miljöbilar i sina verksamheter. Av stadsdelsförvaltningens 17 miljöbilar är 7 elbilar. Ingen av dessa har dubbdäck.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel dubbdäck	0 %	0 %		0 %	tas fram av nämnden/styrelsen	2015
Analys						
Förvaltningen använder inte dubbdäck till några av sina fordon.						

KF:s mål för verksamhetsområdet:
2.4 Det är enkelt att välja en miljövänlig livsstil

 Uppfylls helt

Analys

Nämnden bidrar till målet genom att i första hand välja miljövänliga alternativ vid upphandling av varor och tjänster.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel ekologiska livsmedel i stadens egna verksamheter	34,64 %	27,38 %		25 %	25 %	Tertial 1 2015
Analys						
Årsmålet beräknas uppnås. Staden inledde 2013 ett pilotinförande av ett elektroniskt inköpsstöd, en e-handlingsmodul, i stadens ekonomisystem som ska möjliggöra för stadens nämnder att göra inköp på rätt sätt. Syftet har varit att utveckla, effektivisera och kvalitetssäkra stadens inköpsprocesser och rutiner i elektronisk miljö genom bl.a. en ökad ramavtalstrohet, förbättrade rutiner för beställning och bokföring samt förbättrade möjligheter för uppföljning och analys. Detta innebär bl.a. en trygghet i att de varor som köps är redan upphandlade varor, att inköpen godkänns innan beställningen går till leverantör samt att ekologiska varor är tydligt markerade i stadens ekonomisystem. Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning har sedan 2013 deltagit i pilotomgången						

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
av modulen, vilket till stora delar har bidragit till att andelen ekologiska livsmedel i förvaltningens egna verksamheter har ökat. Vänligen se länken för ytterligare information om inköpsmodulen: http://intranat.stockholm.se/Sidor/2013/4/Elektroniskt-inkop---staden/						

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna ta fram kriterier för att undvika barns exponering för skadliga kemikalier på stadens förskolor inom ramen för kemikalieplanen	2015-01-01	2015-12-31	
Analys Stadsdelen deltar i miljöförvaltningens nätverk för att få kemikalismarta förskolor. Fortbildning och checklistor tas fram för förskolornas personal.			
  Konsumentrådgivningen ska ges ett uppdrag kring konsumentinformation om etisk och miljömässig konsumtion.	2015-01-01	2015-12-31	

KF:s inriktningsmål:

3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Nämnden redovisar ett nettounderskott om 23,3 mnkr före resultatdispositioner och före budgetjusteringar, vilket är en försämring med 11,0 mnkr jämfört med föregående prognos. Underskotten finns inom individ- och familjeomsorg, ekonomiskt bistånd, stöd och service till personer m. funktionsnedsättning samt inom äldreomsorg. Efter resultatdispositioner med 4,7 mnkr och beräknade budgetjusteringar med 0,7 mnkr redovisas ett underskott med 21,2 mnkr mot budget. Detta är försämring med 10,0 mnkr jämfört med föregående prognos.

Andelen personer som uppbär ekonomiskt bistånd av stadsdelens befolkning är fortsatt låg, 0,81 % jämfört med 1,81 % i hela staden. Andelen fortsätter att sjunka i takt med den stora inflyttningen av personer med goda ekonomiska förutsättningar. Även om andelen minskar så minskar inte antalet. Budgeten för ekonomiskt bistånd har minskats väsentligt jämfört med 2014, vilket medför att förvaltningen prognosticerar ett betydande underskott.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2 Företag väljer att etablera sig i Stockholm

 Uppfylls helt

Analys

Nämnden bidrar till att uppfylla KF:s mål.

Nämndmål:

Nämnden ska bidra till att Stockholm ska vara Europas ledande hållbara tillväxtregion 2020.

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Stockholm ska vara hållbar avseende såväl ekonomisk, social, demokratisk som ekologisk utveckling. För Söderort är en ökad etablering av attraktiva arbetsplatser särskilt viktig. För att nå framgång krävs deltagande från alla stadens nämnder och bolag, näringsliv och fastighetsägare. I det arbetet ska utvecklingen Telefonplan till ett kluster för kreativa näringar prioriteras.

Analys

Förvaltningen deltar i aktivt i möten och för regelbundna dialoger med Stockholm Business Region och företagargrupper i närområdet.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Stadsdelsnämnden deltar i lokala företagargrupper i området.	2015-01-01	2015-12-31	
Analys Stadsdelsnämnden deltar vid företagargruppernas möten i Liljeholmen, Västberga och styrgruppen för Telefonplan.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva

● Uppfylls helt

Analys

Stadsdelen har en förhållandevis stabil och låg andel bidragstagare jämfört med befolkningens storlek. Andelen bidragstagare fortsätter att minska i takt med den stora inflyttningen till stadsdelen, antalet bidragstagare är i princip oförändrat sedan föregående år. Antalet personer som är långvarigt bidragsberoende fortsätter att minska något men utgör fortfarande ungefär 44 % av samtliga bidragstagare i stadsdelen.

Fokus i arbetet ligger på att hjälpa bidragstagare till en annan försörjning genom att fortsätta samarbetet med jobbtorget, arbetsförmedlingen, försäkringskassan m.fl. Förvaltningen satsar på gruppen långvariga bidragstagare bland annat genom att erbjuda visstidsanställningar inom staden samt genom att erbjuda andra anpassade insatser via Jobbtorget och även arbetsträningsplatser vid förvaltningens egna sysselsättningsverksamheter.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal praktiktillfällen som genomförs inom stadens verksamheter av de	8 st	84 st	20 st	20 st	500 st	Tertial 1 2015

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
aspiranter som Jobbtorg Stockholm matchar						
  Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi		268 st		270 st	6 700 st	2015
Analys Årsmålet har ökat från 268 år 2014 till 270. Förvaltningen föreslår att nämnden ansöker om budgetjustering med ytterligare 0,5 mnkr för feriearbete. Årsmålet bedöms uppfyllas om budgetjusteringen medges.						
  Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	0,81 %	0,82 %	0,85 %	0,9 %	2,0 %	Tertial 1 2015
Analys Minskningen fortsätter av andelen som är beroende av ekonomiskt bistånd. Under april 2014- mars 2015 var antalet i genomsnitt 670 personer mot 666 personer samma period för ett år sedan. Andelen bidragstagare i stadsdelen har minskat till 0,81 % mot 0,83 % för samma period för ett år sedan. Genomsnittet för staden är 1,81 %.						
  Andel vuxna som har ett långvarigt beroende av ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	0,53 %	0,5 %	0,5 %	0,5 %	1,2 %	Tertial 1 2015
Analys Antalet vuxna som har ett långvarigt bidragsberoende fortsätter nu att minska något. Under mätperioden april 2014- mars 2015 uppmättes antalet till 297 personer mot 305 personer för samma mätperiod för ett år sedan. Även andelen som har ett långvarigt bidragsberoende jämfört med stadsdelens befolkning har minskat något till nu 0,53 % mot 0,55 % för samma period för ett år sedan. I staden som helhet uppgår andelen långvariga bidragstagare till 1,18 %.						

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Arbetsmarknadsnämnden ska ansvara för att i samverkan med stadens nämnder och bolag genomföra ett utvecklingsarbete med syfte att stadens praktikplatser ska anpassas till de behov som finns hos jobbtorgens aspiranter. Stadens nämnder och bolag ska medverka i denna samverkan och i arbetet med att bereda aspiranterna praktiktillfällen	2015-01-01	2015-12-31	
  Arbetsmarknadsnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna kartlägga behovet av lokala jobbtorg och påbörja uppstart av två verksamheter	2015-01-01	2015-12-31	
  Arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden och stadsdelsnämnderna ska samverka i syfte att främja samordning, utveckling och en effektiv uppföljning av stadens arbetsmarknadsåtgärder. Arbetsmarknadsnämnden ska vara sammankallande för denna samverkan	2015-01-01	2015-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska möjliggöra tidsbestämda anställningar, yrkesintroduktionsanställningar och	2015-01-01	2015-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
lärlingsanställningar inom sina verksamheter.			
  Stadsdelsnämnderna, äldre- och arbetsmarknadsnämnden ska göra det möjligt för elever på omsorgsprogrammet och omsorgscollege att få feriejobb i stadens äldreomsorg.	2015-01-01	2015-12-31	
Analys Äldreomsorgens verksamheter brukar ta emot ca 100 feriearbetare under sommaren.			

Nämndmål:

Andelen bidragstagare i befolkningen ska minska.

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Andelen invånare i stadsdelsområdet som har annan försörjning än ekonomiskt bistånd ska öka.

Analys

Andelen personer som uppbär ekonomiskt bistånd av stadsdelens befolkning är fortsatt låg, 0,81 % jämfört med 1,81 % i hela staden. Andelen fortsätter att sjunka i takt med den stora inflyttningen av personer med goda ekonomiska förutsättningar.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar

 Uppfylls delvis

Analys

Nämnden redovisar ett nettounderskott om 23,3 mnkr före resultatdispositioner och före budgetjusteringar, vilket är en försämring med 11,0 mnkr jämfört med föregående prognos. Försämringen finns inom individ- och familjeomsorg, stadsmiljö, stöd och service till personer med funktionsnedsättning samt verksamhet för barn, kultur och fritid. Underskotten finns inom individ- och familjeomsorg, ekonomiskt bistånd, stadsmiljö, stöd och service till personer m. funktionsnedsättning samt inom äldreomsorg. Efter resultatdispositioner med 4,7 mnkr och beräknade budgetjusteringar med 0,7 mnkr redovisas ett underskott med 21,2 mnkr mot budget. Detta är försämring med 10,0 mnkr jämfört med föregående prognos.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal tävlande i kvalitetsutmärkelsen	2 st	1 st		2 st	tas fram av nämnden	2015
Analys Under 2015 deltar två enheter i kvalitetsutmärkelsen. Målet uppfylls.						

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	102,3 %	99,99 %		100 %	100 %	Tertial 1 2015
Analys Budget inkluderar beräknade prestationsförändringar med 18,5 mnkr.						
  Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	102,4 %	100,2 %		100 %	100 %	Tertial 1 2015
  Nämndens prognossäkerhet T2		0 %		+/- 1 %	+/- 1 %	2015
Analys I tertialrapport 1 rapporteras en prognos, indikatorns utfall redovisas i verksamhetsberättelsen.						

Nämndmål:

Nämndens verksamheter ska bedrivas på ett kostnadseffektivt sätt och inom beslutad budget

 Uppfylls delvis

Förväntat resultat

Förvaltningen beräknar att verksamheterna kan bedrivas på ett kostnadseffektivt sätt och inom beslutad budget.

Analys

Nämndens mål förväntas uppfyllas i allt väsentligt under året. Några bedöms dock inte kunna uppfyllas inom beslutad budget. Nämnden redovisar ett nettounderskott med 23,3 mnkr före resultatöverföring och budgetjusteringar och ett underskott med 21,2 mnkr efter resultatöverföring och budgetjusteringar. Underskotten finns inom äldreomsorg, individ- och familjeomsorg, stöd och service till personer med funktionsnedsättning och inom ekonomiskt bistånd.

Alla enheter analyserar noggrant och följer upp kostnader och intäkter varje månad och arbetar vidare med att vidta åtgärder för att minska kostnaderna ytterligare.

Två enheter deltar i Stockholms stads kvalitetsutmärkelse 2015.

Risk- och väsentlighetsanalys (ROV) genomförs av alla enheter. Internkontroll genomförs på enheterna och kontroll av enheternas internkontroll genomförs.

Uppföljning av driftbudget

Netto						
	Utfall	Budget netto	Prognos utfall	Avvikelse prognos budget	Prest-förändr	Avvikelse budget efter prestförändr
Nämnd- o. förvaltningsadmin.	13,8	48,8	44,5	4,3	0,0	4,3
Individ- och familjeomsorg	53,7	129,1	148,6	-19,5	0,0	-19,5
<i>varav socialpsykiatri</i>	17,6	45,7	45,5	0,2	0,0	0,2
Stadsmiljöverksamhet	2,3	12,5	13,0	-0,5	0,0	-0,5
Avskrivningar	2,8	10,2	10,2	0,0	0,0	0,0
Internräntor	0,5	1,9	1,9	0,0	0,0	0,0
Förskoleverksamhet	202,4	598,2	616,6	-18,4	20,7	2,3
Äldreomsorg	191,6	563,9	582,7	-18,8	0,0	-18,8
Stöd o. service till personer m. funktionsnedsättning	89,0	285,6	287,1	-1,5	-2,2	-3,7
Verksamhet för barn, kultur och fritid	5,5	21,3	19,5	1,8	0,0	1,8
Arbetsmarknadsåtgärder	0,9	8,5	8,5	0,0	0,0	0,0
Ekonomiskt bistånd	23,7	61,5	70,7	-9,2	0,0	-9,2
<i>varav handläggning</i>	6,2	20,6	19,9	0,7	0,0	0,7
Övrig verksamhet	0,7	20,0	0,0	20,0	0,0	20,0
Summa sdn	587,0	1 761,5	1 803,3	-41,8	18,5	-23,3
Förändring av fond (- ökning, + minskning)						4,7
Avvecklad resultatentite t/ avrundning						-3,3
Summa sdn efter resultatdispositioner						-21,9
Beräknade budgetjusteringar						0,7
Resultat efter beräknade budgetjusteringar						-21,2

Nämnden har fördelat medel till verksamheterna i enlighet med kommunfullmäktiges prioriteringar, utan några omfördelningar annat än till administration. Ett avdrag har gjorts med 3,48 % för att finansiera den gemensamma administrationen och övrig verksamhet inklusive en förvaltningsgemensam buffert.

Prognosen visar ett nettounderskott om 23,3 mnkr före resultatdispositioner, vilket är en försämring med 11,0 mnkr jämfört med marsprognosen. Försämringen finns inom individ- och familjeomsorg, stadsmiljö, stöd och service till personer med funktionsnedsättning samt verksamhet för barn, kultur och fritid. Underskotten finns inom individ- och familjeomsorg, ekonomiskt bistånd, stöd och service till personer med funktionsnedsättning samt inom äldreomsorg. Efter resultatdispositioner 4,7 mnkr och beräknade budgetjusteringar 0,7 mnkr redovisas en avvikelse med 21,2 mnkr mot budget. Detta är en försämring med 10,0 mnkr jämfört med föregående prognos.

Administration och investeringar

Netto						
Mnkr	Avvikelse budget efter prestförändr	Resultat-dispositioner	Beräknade budget-justeringar	Avvikelse efter resultat-dispositioner o budgetjust.	Prognos avvikelse mars	Förändr. Prognos avvikelse
Nämnd- o. förvaltningsadmin.	4,3	0,0	0,0	4,3	3,9	0,4

Prognosen visar ett överskott med 4,3 mnkr jämfört med budget, en förbättring med 0,4 mnkr jämfört med föregående prognos. Överskottet beror i huvudsak på ökade intäkter för sålda tjänster, avvaktande av tillsättning av tjänster och andra budgethållningsåtgärder.

Investeringar inventarier och maskiner

Mnkr	Utfall	Budget netto	Beräknade budget-justeringar	Prognos utfall	Avvikelse prognos budget
maskiner och inventarier	1,4	5,5	0,0	5,5	0,0

Ingen avvikelse beräknas mot investeringsplanen.

Individ- och familjeomsorg

Mnkr	Avvikelse budget efter prestförändr	Resultat-dispositioner	Beräknade budget-justeringar	Avvikelse efter resultat-dispositioner o budgetjust.	Prognos avvikelse mars	Förändr. Prognos avvikelse
Individ- och familjeomsorg	-19,5	0,0	0,0	-19,5	-16,4	-3,1
varav socialpsykiatri	0,2	0,0	0,0	0,2	0,1	0,1

Prognosen för individ- och familjeomsorgen visar ett sammantaget nettounderskott med 19,5 mnkr, vilket är en försämring med 3,1 mnkr mot förgående prognos. Försämringen finns inom barn- och ungdomsenheten samt vuxenenheten.

Barn- och ungdomsenheten visar ett underskott på 15,7 mnkr vilket är en försämring med 2,6 mnkr jämfört med förgående prognos. Underskottet gäller myndighetsutövningen och beror på flera faktorer. Antalet utredningsärenden vad gäller små barn har de senaste åren ökat kraftigt beroende på inflyttningen i området, vilket genererar kostnader för insatser såsom placeringar av barn respektive för föräldrar och barn. Kostnaderna är mycket höga för placeringar på SiS-institution och HVB för ungdomar med svår och sammansatt problematik, och dessa kostnader accelererar. Enheten har vidare mycket höga kostnader för jourhemsplaceringar då lämpliga permanenta familjehem är svåra att finna. En omfattande satsning på öppenvårdsinsatser och förstärkt familjevård pågår. Insatsdelen inom barn- och ungdomsenheten har ett mindre överskott beroende på n vakanta anställningar.

Vuxenenheten visar ett underskott 4,0 mnkr vilket är en försämring med 0,5 mnkr mot förgående prognos. Enheten har de senaste månaderna fått ökade behandlingshemskostnader för ett antal personer med mycket kraftig beroendeproblematik och allvarliga LVM-anmälningar, och där insatser i öppenvård uttömts. Andelen hemlösa fortsätter att vara hög och kostnader för olika boenden är en stor utgiftspost. Socialpsykiatrien visar en budget i balans, dock råder det fortfarande stor osäkerhet inom sysselsättningsverksamheten.

Stadsmiljöverksamhet och investeringar

Mnkr	Avvikelse budget efter prestförändr	Resultat-dispositioner	Beräknade budget-justeringar	Avvikelse efter resultat-dispositioner o budgetjust.	Prognos avvikelse mars	Förändr. Prognos avvikelse
Stadsmiljöverksamhet	-0,5	0,0	0,2	-0,3	0,0	-0,5
Avskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Internräntor	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Prognosen visar ett underskott med 0,5 mnkr jämfört med budget, en försämring med 0,5 jämfört med föregående prognos. Underskottet beror på kostnaderna för parkskötsel inte har kunnat minska i den omfattning som budgeten har minskat för 2015.

Kapitalkostnader

Prognosen visar ingen avvikelse jämfört med budget.

Parkinvesteringar

Mnkr	Utfall	Budget netto	Beräknade budget-justeringar	Prognos utfall	Avvikelse prognos budget
Parkinvesteringar	2,7	20,8	0,0	20,8	0,0

Prognosen för investeringsutgifter visar ingen avvikelse.

Förskola

Mnkr	Avvikelse budget efter prestförändr	Resultat-dispositioner	Beräknade budget-justeringar	Avvikelse efter resultat-dispositioner o budgetjust.	Prognos avvikelse mars	Förändr. Prognos avvikelse
Förskoleverksamhet	2,3	3,4	0,0	5,7	0,0	2,3

Prognosen visar före resultatdispositioner och budgetjusteringar ett överskott med 2,3 mnkr jämfört med budget. Detta är förbättring med 2,3 mnkr jämfört med föregående prognos. Förbättringen finns inom beställarsidan. Underskott med 3,4 mnkr finns dock inom förskolas resultatenheter och beror i huvudsak på ökade lönekostnader och ökade kostnader för barn i behov av särskilt stöd. Prestationsförändringarna beräknas uppgå till 20,7 mnkr netto varav 4,9 mnkr avser barnomsorgsgaranti och 6,1 mnkr avser förskolor med höga hyror. Barnomsorgsgarantin har uppfyllts under perioden.

Äldreomsorg

Mnkr	Avvikelse budget efter prestförändr	Resultat-dispositioner	Beräknade budget-justeringar	Avvikelse efter resultat-dispositioner o budgetjust.	Prognos avvikelse mars	Förändr. Prognos avvikelse
Äldreomsorg	-18,8	0,9	0,0	-17,9	-18,8	0,0

Prognosen visar ett underskott med 18,8 mnkr jämfört med budget före resultatdispositioner, vilket är oförändrat i jämförelse med föregående prognos. Efter resultatdispositioner redovisas ett underskott med 17,9 mnkr.

Inom beställarsidan finns det ett förhållandevis stort antal personer placerade på vård- och

omsorgsboenden med demensinriktning vilket innebär höga kostnader. Kostnaderna har ökat något inom vård- och omsorgsboenden med somatisk inriktning på grund av att ärendena ökat. Samtidigt minskar kostnaderna för placeringar på servicehusen vilket är ett resultat av att antalet placeringar minskar.

Utförarsidans underskott är oförändrat. Fruängsgårdens servicehus beräknas gå med underskott på grund av att antalet tomma lägenheter har ökat, i dagsläget finns 19 tomma lägenheter vilket innebär ett stort intäktsbortfall. Hemtjänstens underskott är oförändrat i jämförelse med föregående prognos. Inom hemtjänsten har det varit flera äldre som önskat bo kvar i hemmet med ökade behov av omsorg vilket har inneburit ökade kostnader genom dubbelbemanning och ökade insatser på nätterna. Underskottet inom Trekantens servicehus är oförändrat men en ökad kostnad finns för ärenden som avser hälso- och sjukvårdslagen, de dokumentationskrav som finns i de olika kvalitetssystemen kräver mer resurser i bemanningen. Fyra tomma lägenheter finns i dagsläget inom Trekantens servicehus. Axelsbergs vård- och omsorgsboende går med fortsatt underskott, åtgärder vidtogs dock under 2014 genom att se över schemalaggnings, vilket även gav resultat i form av minskade personalkostnader.

Stöd och service för personer med funktionsnedsättning

Mnkr	Avvikelse budget efter prestförändr	Resultat-dispositioner	Beräknade budgetjusteringar	Avvikelse efter resultat-dispositioner o budgetjust.	Prognos avvikelse mars	Förändr. Prognos avvikelse
Stöd o. service till personer m. funktionsnedsättning	-3,7	0,4	0,0	-3,3	6,1	-9,8

Utfallet visar ett nettounderskott med 3,7 mnkr. Efter resultatöverföring med 0,4 mnkr visas ett underskott på 3,4 mnkr. Underskottet finns främst inom beställarenheten funktionsnedsättning med 4,2 mnkr. Resultatet av prestationsmätningen resulterade i en minskning av budgeten med 2,2 mnkr. Enheten har behövt göra både ny- och omplaceringar, bland annat pga farlighetsproblematik, vilket medför kostnadsökning. En stor och kraftigt ökande kostnadspost är korttidstillsyn för ungdomar med funktionsnedsättning, KTT, vilket bland annat förklaras av att antalet ungdomar med funktionsnedsättning ökar i stadsdelsområdet.

På utförarsidan finns underskott inom assistansenheten, vilket beror på övertalig personal. Resultatenheterna och övriga utförarverksamheter redovisar ett smärre överskott.

Kultur- och föreningsverksamhet

Mnkr	Avvikelse budget efter prestförändr	Resultat-dispositioner	Beräknade budgetjusteringar	Avvikelse efter resultat-dispositioner o budgetjust.	Prognos avvikelse mars	Förändr. Prognos avvikelse
Kultur- o. förening	1,8	0,0	0,0	1,8	2,1	-0,3

Utfallet för kultur- och föreningsverksamhet visar ett nettoöverskott med 1,8 mnkr vilket är en försämring med 0,3 mnkr jämfört med föregående prognos. Överskottet finns främst inom fält- och fritidsverksamhet. I kultur- och föreningsverksamheten ingår verksamheter för barn- och ungdom (avdelningen för social omsorg), kolloverksamhet (förskoleavdelningen) samt kultur- och föreningsbidrag (avdelningen för samhällsplanering).

Arbetsmarknadsåtgärder

Mnkr	Avvikelse budget efter prestförändr	Resultat-dispositioner	Beräknade budget-justeringar	Avvikelse efter resultat-dispositioner o budgetjust.	Prognos avvikelse mars	Förändr. Prognos avvikelse
Arbetsmarknadsåtgärder	0,0	0,0	0,5	0,5	0,0	0,0

Prognosen visar ingen avvikelse jämfört med budget.

Ekonomiskt bistånd

Mnkr	Avvikelse budget efter prestförändr	Resultat-dispositioner	Beräknade budget-justeringar	Avvikelse efter resultat-dispositioner o budgetjust.	Prognos avvikelse mars	Förändr. Prognos avvikelse
Ekonomiskt bistånd	-9,2	0,0	0,0	-9,2	-9,2	0,0
varav handläggning	0,7	0,0	0,0	0,7	0,7	0,0

Prognosen för ekonomiskt bistånd visar ett oförändrat underskott med 9,2 mnkr mot budget. Förbrukningen av ekonomiskt bistånd är fortsatt hög, däribland för boendekostnader. Enheten fick en betydande minskning i budgettilldelning 2015 vilket främst förklarar underskottet.

Övriga verksamheter

Mnkr	Avvikelse budget efter prestförändr	Resultat-dispositioner	Beräknade budget-justeringar	Avvikelse efter resultat-dispositioner o budgetjust.	Prognos avvikelse mars	Förändr. Prognos avvikelse
Övrig verksamhet	20,0	0,0	0,0	20,0	20,0	0,0

Under övriga verksamheter har medel reserverats för extraordinära kostnader som omstruktureringskostnader samt en förvaltningsgemensam buffert. Prognosen visar ett överskott med 20,0 mnkr.

Resultatenheter

Förskola

Ett ackumulerat överskott med 7,0 mnkr fördes över från 2014. Resultatenheterna beräknar disponera 3,4 mnkr av tidigare års resultat i huvudsak beroende på ökade lönekostnader och ökade kostnader för barn i behov av särskilt stöd. Resultatöverföring till 2016 beräknas till ett överskott med 3,6 mnkr.

Äldreomsorgen

Ett ackumulerat överskott med 0,2 mnkr fördes över från 2014, varav 3,3 mnkr avser underskott från resultatenhet som upplöstes i samband med verksamhetsplan 2015. Resultatöverföringen till 2016 beräknas till ett överskott med 2,6 mnkr.

Stöd och service för personer med funktionsnedsättning

Ett ackumulerat överskott med 10,7 mnkr fördes över från 2014. Resultatöverföringen till 2016 beräknas till ett överskott med 10,4 mnkr.

Investeringar

I budget 2015 finns avsatta medel om 26,3 mnkr för investeringar. Budgeten är fördelad på 8,8 mnkr för investering i parker (7,0 mnkr avser Aspuddsparken och 1,8 mnkr avser investeringar enligt parkplanen), 9,0 mnkr för tillgänglighetsinvesteringar, 3,0 mnkr för reinvestering i parker samt 5,5 mnkr för maskiner och inventarier. Medel som avsatts för investeringar i parker bedöms förbrukas i sin helhet under 2015, likaså medel för maskiner och inventarier, i huvudsak på grund av stadsdelnämndens omfattande utbyggnad av förskolor.

Försäljningar av anläggningstillgångar

Ingen försäljning är aktuell.

Betydande projekt som inte är investeringar

Nämnden har inga sådana projekt.

Omslutningsförändringar

Nämnden redovisar omslutningsförändringar med 18,2 mnkr enligt nedan.

(-) = minskade kostnader/ökade intäkter

mnkr	Kostnader	Intäkter
Av nämnden redovisade omslutningsförändringar		
Anslag för nämndens verksamhet		
<i>Ökade kostnader/intäkter för:</i>		
<i>Förskola</i>		
<i>Stimulansbidrag för utbyggnad av förskolor</i>	16,8	-16,8
<i>Vårdnadsbidrag</i>	1,0	-1,0
<i>Försäljning till andra förvaltningar</i>	0,4	-0,4
Summa	18,2	-18,2

Budgetjusteringar

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning föreslår att stadsdelnämnden ansöker om följande budgetjusteringar:

Drift

Budgetjustering med 0,5 mnkr för feriearbete.

Budgetjustering med 0,2 mnkr för åtgärder för att stärka stadens arbete med utsatta EU-medborgare enligt dnr 156-139/2015.

Medel för lokaländamål

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd beräknar att rekvirera stimulansbidrag för utbyggnad av förskolan med 16,8 mnkr under 2015. Nämnden beräknar erhålla 6,1 mnkr i bidrag för höga hyror inom förskolan 2015. För utbyggnad av en servicebostad för personer med funktionsnedsättning kommer stadsdelsnämnden rekvirera stimulansbidrag om 0,6 mnkr.

Analys av balansräkning

Görs ej i tertialrapport 1.

Övrigt

KF:s inriktningsmål:

4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm

Demokratiinsatserna för Hägersten-Liljeholmen bygger på de övergripande målen för staden med särskilt fokus på insatser för unga.

Stadsdelsförvaltningen arbetar aktivt för att vara en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor. Arbetsmiljöutbildning för chefer och skyddsombud genomförs under våren. Kompetensförsörjning säkerställt bl.a. genom individuella kompetensutvecklingsplaner. Jämställdhets- och mångfaldsplanen beaktas vid rekryteringar, genom informationsinsatser och diskussioner.

Förvaltningen arbetar för att de som har ofrivillig deltid ska erbjudas heltid. Målet om sjukfrånvaron beräknas inte uppfyllas helt under året.

Medarbetarenkäten har visat goda resultat och årsmålen för indikatorerna för medskapande är uppfyllda. Förvaltningen beräknas kunna erbjuda feriearbete till 270 ungdomar under året.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.1 Stockholm är fritt från diskriminering

 Uppfylls helt

Analys

Indikatorer för verksamhetsmålen om ett Stockholm fritt från diskriminering har ännu inte fastställts för verksamhetsmålet – de utarbetas under året och fastställs i budget för nästa år.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Nämnden ska samverka med rådet för mänskliga rättigheter för att stärka arbetet mot diskriminering och motverka en etnisk- och könssegregerad verksamhet	2015-01-01	2015-12-31	
  Stadsdelsnämndens verksamhet ska jämställdhetsintegreras i syfte att synliggöra effekten av nämndens beslut och resursfördelning beroende på kön	2015-01-01	2015-12-31	

Nämndmål:

Den enskilde ska få ett gott bemötande Uppfylls helt**Förväntat resultat**

Alla som har kontakt med förvaltningens verksamheter ska bemötas med kunskap och respekt.

Analys

Bemötandet är en viktig fråga inom alla social omsorgs verksamheter och under året kommer en särskild satsning att göras vid flera av enheterna. Flera enheter har redan påbörjat detta arbete genom att till exempel bjuda in föreläsare eller diskutera bemötandefrågan på personalmöten. Vad den enskilde tycker om bemötandet undersöks i stadens årliga brukarundersökningar. I de fall där brukarundersökningarna visar att det finns brister i bemötandet diskuteras det vid den aktuella enheten och tas upp i handledning. Vid klagomål på enskilda handläggare vidtas de åtgärder som kan vara lämpliga i det enskilda fallet.

Äldre och anhöriga som kontaktar äldreomsorgens verksamheter ska bemötas med respekt, värdighet och kunnande. Enheterna arbetar utifrån från stadens gemensamma värdegrund för äldreomsorgen som innebär att äldre personer ska få leva ett värdigt liv och känna välbefinnande och trygghet. Utbildningsinsatser genomförs, bl.a. utbildning av anhängigombud samt diskussion och reflektion kring bemötande och värdegrund på arbetsplatsträffar och planeringsdagar.

Brukarnas nöjdhet med bemötandet följs upp genom årliga brukarundersökningar. Brukarna/boende och anhöriga inbjudas också till regelbundna träffar för information och dialog kring verksamheten. Resultaten från brukarundersökningar och inkomna synpunkter och klagomål går igenom och används för att se vad som behöver utvecklas och förbättras i verksamheten.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Jämställdhets- och likabehandlingsplanen behandlas på APT en gång per år	2015-04-22	2015-12-31	
 Verksamheterna ska fortsätta arbetet med att utveckla sitt bemötande. Samtliga enheter väljer ut ett förbättringsområde.	2014-01-01	2015-12-31	
Analys Inledande arbete HR/KOM, med kick off och information, är påbörjat.			

Nämndmål:

Förvaltningens verksamheter är fria från diskriminering Uppfylls helt

Beskrivning

Inga klagomål och synpunkter gällande diskriminering

Förväntat resultat

Invånare och medarbetare upplever att nämndens verksamheter är fria från diskriminering.

Analys

Indikatorer för verksamhetsmålet om ett Stockholm fritt från diskriminering och har ännu inte fastställts för verksamhetsmålet – de utarbetas under året och fastställs i budget för nästa år.

Förvaltningen har inte mottagit någon anmälan gällande diskriminering.

Sett till 2014 års medarbetarenkät är det inte 100 % som svarat nej på frågan "Har du personligen, under det senaste året, varit utsatt för diskriminering, kränkande särbehandling eller trakasserier på din arbetsplats?" vilket kan innebära att några medarbetare upplever sig diskriminerade trots att ingen anmälan inkommit. Under året är bemötande i fokus och jämställdhets- och mångfaldsplanen ska ses över inför 2016.

Nämndmål:

Öka kunskaperna om normkritisk granskning

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Kunskaperna om normkritisk granskning ska öka genom utbildningsinsatser.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Utbildningsinsats i normkritisk granskning för strategiska funktioner ska genomföras.	2015-01-01	2015-12-31	
Analys En utbildningsinsats för chefer och ambassadörer är genomförd.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor

● Uppfylls helt

Analys

Stadsdelsförvaltningen arbetar aktivt för att vara en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor. Arbetsmiljöutbildning för chefer och skyddsombud genomförs under våren. Chefsforum som riktar sig till alla chefer har genomförts månatligen under vår och höst med olika teman. Kompetensförsörjning har säkerställts bl.a. via medarbetarsamtal då individuella kompetensutvecklingsplaner utarbetas. Enheterna har arbetat aktivt utifrån jämställdhets- och mångfaldsplanen bl.a. vid rekryteringar, genom informationsinsatser och diskussioner.

Målet att 100 % av de som har ofrivillig deltid ska erbjudas heltid under året beräknas inte uppnås under året. Utrymmet och möjligheterna att kombinera anställningar finns inte alltid i

verksamheterna. Underlag har skickats regelbundet ut till cheferna med aktuella uppgifter om deltidsanställda som vill ha heltid, så cheferna har vetat vilka som funnits kvar av de som begärt heltid. Vid kontakter om behov av personal har cheferna påmint om dessa personer. Målet om sjukfrånvaron beräknas inte uppfyllas helt under året.

Medarbetarenkäten har visat goda resultat och årsmålen för indikatorerna för medskapande är uppfyllda.

Förvaltningen beräknas kunna erbjuda feriearbete till 270 ungdomar under året.

Intentionerna i barnkonventionen genomsyrar alla verksamheter inom stadsdelsförvaltningen. Förvaltningens utgångspunkt är att alla barn och ungdomar ska ha lika goda möjligheter oavsett bakgrund.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Aktivt Medskapandeindex		80		82	82	2015
  Andel medarbetare med ofrivillig deltid som erbjuds heltid	3,7 %	42,5 %		100 %	100 %	2015
Analys						
Av 23 aktuella medarbetare med ofrivillig deltid vid årsskiftet har en fått heltid tillsvidare och tre har fått tillfällig utökning till heltid. Därutöver har flera kunnat erbjudas utökad sysselsättning till viss del. En person har sagt upp sig efter en längre tjänstledighet.						
På grund av aktivt arbete med frågan har fyra personer ytterligare anmält sig vilket gör att antalet ofrivilligt deltidsarbetande ökar numerärt trots att vissa åtgärder har kunnat vidtas. Vid avstämning i april är 25 personer aktuella varav tre tillfälligt har heltid.						
Medvetenheten hos cheferna om vilka personer som önskar arbeta heltid inom förvaltningen är hög, eftersom uppföljning och löpande information till chefer om vilka deltidsanställda som vill ha heltid görs regelbundet.						
  Andel medarbetare som inte upplever sig diskriminerade på sin arbetsplats				100 %	100 %	2015
Analys						
Utifrån föregående års resultat, då 84 % av medarbetarna svarade att de inte det senaste året varit utsatta för diskriminering, trakasserier eller kränkande särbehandling, finns en risk att årsmålet 100 % inte nås.						
  Ledarskapsindex				78	78	2015
  Motivationsindex				82	82	2015
  Sjukfrånvaro	7,9 %	7,7 %	7,5 %	6,9 %	4,4 %	Tertial 1 2015
Analys						
Den totala sjukfrånvaron var 7,9 % vid senaste mätningen. Arbetet med att minska sjukfrånvaron och att arbeta med friskfaktorer fortsätter. Vid behov söks stöd från företagshälsovården. Cheferna ska också följa stadens rehabiliteringsprocess.						
Av Personaltal 2014 framgår att det även i övriga stadsdelar är sjukfrånvaron hög inom förskoleverksamheten, en verksamhet som utgör en stor del av Hägersten-Liljeholmens totala verksamhet.						
  Sjukfrånvaro dag 1-14	2,7 %		2,5 %	2,5 %	tas fram av nämnden	Tertial 1 2015
Analys						

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Jämfört med samma tidpunkt föregående år är den korta sjukfrånvaron oförändrat 2,7 % ("rullande 12 månader"). Bedömningen är att förvaltningen sett till helår når målet 2,5 %. Korttidssjukfrånvaron har uppmärksammats bland annat genom uppföljningar med vissa chefer och personalfunktionen. Många chefer uppger att de har samtal med medarbetare vid upprepad korttidssjukfrånvaro.						
  Styrningsindex				82	82	2015

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samråd med socialnämnden, äldrenämnden och stadsdelsnämnderna ta fram gemensamma introduktionsprogram/mentorprogram för socialsekreterare och biståndsbedömare.	2015-01-01	2015-12-31	
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna fortsätta arbetet med stadsgemensamma principer och metoder för rekrytering, kompetensutveckling och karriärvägar för förskolans personal	2015-01-01	2015-12-31	
Analys			
Förvaltningen deltar i forum med övriga stadsdelars representanter för förskoleverksamhet där arbete kring aktuella frågor pågår.			
  Stadsdelsnämnderna ska erbjuda förskolans medarbetare kompetensutveckling och erbjuda medarbetarna pedagogisk grund- eller vidareutbildning till barnskötare eller förskollärare	2015-01-01	2015-12-31	
Analys			
Stadsdelen har drygt 30 medarbetare som deltar i utbildning från barnskötare till förskollärare.			
  Kommunstyrelsen ska i samråd med stadsdelsnämnderna, socialnämnden och äldrenämnden ta fram stadsövergripande insatser för att förbättra arbetsvillkoren inom socialtjänst/biståndsbedömning, genom exempelvis ledarutvecklingsprogram och gemensamma introduktionsprogram/mentorprogram för socialsekreterare och biståndsbedömare Dessa åtgärder ska komplettera insatser för bättre arbetsvillkor som ska göras inom ramen för verksamheterna.	2015-01-01	2015-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska erbjuda fler personer med funktionsnedsättning anställning i staden	2015-01-01	2015-12-31	

Nämndmål:

Förvaltningen ska erbjuda en god arbetsmiljö där alla medarbetare behandlas likvärdigt. Medarbetares och chefers kompetens ska utvecklas genom riktade insatser

 Uppfylls helt

Beskrivning

Inom ramen för samverkansavtalet sker en fortlöpande dialog i arbetsmiljöfrågor mellan chefer, medarbetare och fackliga företrädare. I samverkan med företagshälsovården genomförs årligen arbetsmiljöutbildning för chefer och skyddsombud.

Förväntat resultat

Att individuella kompetensutvecklingsplaner utarbetas för samtliga månadsanställda medarbetare. En god arbetsmiljö och likvärdig behandling av alla medarbetare förväntas leda till större arbetstillfredsställelse, ökad motivation och effektivitet. Ett ökat antal medarbetare förväntas också uppleva att alla på arbetsplatsen behandlas med respekt samt att arbetssituationen är bra, vilket mäts i den årliga medarbetarenkäten.

Analys

Arbetsmiljö

Stadsdelsförvaltningens enheter arbetar på många olika sätt för att erbjuda en god arbetsmiljö ur fysiskt och psykosocialt perspektiv. Ett systematiskt arbetsmiljöarbete och delaktighet är viktiga faktorer för att i samverkan skapa bra arbetsförhållanden och trivsel.

Medarbetarenkäten och skyddsronder hjälper till att identifiera brister och ger underlag för åtgärder. Ergonomi är viktigt både avseende hjälpmedel och kunskap.

Hälsofrämjande/trivselskapande åtgärder finns i hela organisationen som t.ex. stegtävling, STAR-aktiviteter och hälsocoacher. Medarbetarna uppmuntras till fysisk aktivitet bland annat genom friskvårdstimme och friskvårdssubvention. Under våren genomförs i vanlig ordning en omfattande arbetsmiljöutbildning för chefer och skyddsombud.

Enheter inom äldreomsorgen ger följande exempel på insatser som bidrar till att förbättra arbetsmiljön:

Kompetensutveckling, personalförstärkning utifrån behov, analyser av medarbetarenkäten, delaktighetsstärkande åtgärder, ökade kunskaper om bemötande, ergonomi- och förflytningsutbildning, värdegrundsarbete, stegtävling, promenadgrupp, massagestol, fruktkorg, schemalagd friskvård, att planera utifrån mindre geografiska områden som underlättar förflyttning inom hemtjänsten, hälsocoach, bemötandefokus i handledning, höj- och sänkbart skrivbord, stämattor och andra ergonomiska hjälpmedel för kontorspersonal samt att följa upp om personalen har möjlighet att ta ut sin friskvårdstimme i medarbetarsamtalen.

Enheter inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning ger följande exempel på insatser som bidrar till att förbättra arbetsmiljön:

Likvärdig behandling av alla medarbetare, handledning, arbete med jämställdhet och mångfaldsplanen, diskutera fram egna kriterier för arbetstrivsel, friskvårdsmöjligheter, att åtgärda arbetsmiljöbrister efter skyddsronder och medarbetarenkät, medarbetarsamtal, årlig ergonomigenomgång, översyn av arbetsfördelning, arbetsplatsträffar med hög delaktighet, ta in vikarie vid frånvaro, uppmärksamma frisknärvaro, hälsokontroll av nattpersonal, hälsoprofil i samarbete med Idrottsförvaltningen, uppföljning av den psykosociala arbetsmiljön, stresshantering, mindfulness, pausgymnastik samt ta upp hälsofrågor vid medarbetarsamtal.

Kompetensutveckling

Att alla medarbetare har rätt kompetens är en förutsättning för kvalitet i verksamheten och bidrar till en god arbetsmiljö för alla. Individuella kompetensutvecklingsplaner lyfts fram av enhetscheferna som ett användbart verktyg för kompetensutveckling. Introduktionsprogram ger en gemensam bas att stå på.Handledning innebär också kompetensutveckling.

Exempel lyfts upp av enhetschefer inom stöd och service för personer med funktionsnedsättning på att behov av kompetensutveckling ibland kommer av nya riktlinjer eller förväntade ändrade krav. Metodutveckling, samtalsmetodik och bemötandefrågor lyfts också som viktiga och utbildning i ergonomi, brandskydd och hjärt/lungräddning har genomförts på flera enheter. Jobbrotation och studiebesök tillämpas ibland inom gruppboendena.

Kompetensutveckling inom äldreomsorgen beskrivs bland annat under aktivitet nedan, "Inom äldreomsorgen ska personalen erbjudas kompetensutveckling...".

Prioriterade områden för fortsatt kompetensutveckling är bemötande, dokumentation, demensvård och vård i livets slutskede. All personal ska genomföra webbutbildningen Demens ABC, vilket pågår. Interna utbildnings- och handledningsinsatser är frågor kring kost, hälsa, nutrition och måltiden som hålls av äldreomsorgens dietist samt dokumentation som hålls av äldreomsorgens dokumentationshandledare. Fysioterapeut/sjukgymnast och arbetsterapeut leder en tvådagarskurs i ergonomi med förflyttningsteknik och hjälpmedelshantering för personal inom all kommunalt driven äldreomsorg i stadsdelen.

Det finns ett behov av att öka kunskaperna kring äldre med psykiska funktionsnedsättningar och beroendeproblematik.

Äldreförvaltningen anordnar flera olika utbildningar för äldreomsorgens personal, såsom undersköterskeutbildning, "Svenska som andraspråk" och "Äldre och missbruk".

Biståndshandläggarna erbjuds också utbildningar som genomförs i äldreförvaltningens regi. Handläggarna kommer fortsätta att arbeta vidare med motiverande samtal, MI.

Alla medarbetare är delaktiga i äldreomsorgens kvalitets- och värdegrundsarbete.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
▶ Enheterna och avdelningarna ska i verksamhetsberättelsen redovisa arbetet utifrån förvaltningens jämställdhets- och mångfaldsplan.	2015-01-01	2015-12-31	
▶ Förvaltningen ska erbjuda praktikplatser till personer med funktionsnedsättning. (Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning)	2013-01-01	2015-12-31	
▶ Förvaltningen ska se över hur förvaltningens arbetsplatser kan bli välfungerande för alla. (Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning)	2013-01-01	2015-12-31	
▶ Förvaltningen ska utse en ansvarig för praktikanter med funktionsnedsättning. (Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning)	2014-01-01	2015-12-31	
▶ Enheterna och avdelningarna ska redovisa rekryteringsbehov, behov av avveckling och kompetensutveckling för kommande tolv månader.	2015-01-01	2015-12-31	

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Förvaltningen prioriterar ungdomar med funktionsnedsättning för sommarjobb. (Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning)	2014-01-01	2015-12-31	
	Inom äldreomsorgen ska personalen erbjudas kompetensutveckling. Prioriterade områden är fortsatt social dokumentation demensvård, vård i livets slut och bemötande. Personal som arbetar med personer med demenssjukdom ska göra webbutbildningen Demens ABC.	2013-01-01	2015-12-31	
Analys Äldreomsorgens medarbetare har individuella kompetensutvecklingsplaner. Personal erbjuds att gå undersköterskeutbildning som anordnas av staden. Olika webbutbildningar har genomförts och fortgår bl.a. Demens ABC. Personal går utbildning i ergonomi och förflyttningsteknik "Fördjupning i frisk förflyttning." Inom äldreomsorgens verksamheter finns dokumentationshandledare, språkombud, kostombud, aktivitetsombud, hygienombud och anhörigombud med särskild kompetens. Utbildning inom områdena demens, psykisk ohälsa, kost och vård i livets slutskede är fortsatt prioriterat.				
	Nyrekrytering av deltidsanställda ska övervägas noga.	2014-01-01	2015-12-31	

Nämndmål:

Sjukfrånvaron ska minska jämfört med 2014

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Sjukfrånvaron ska minska genom att samtliga chefer använder de verktyg som förvaltningen, staden och företagshälsovården tillhandahåller.

Analys

Den totala sjukfrånvaron har under tertialet ökat ca 0.2 procentenheter. Den senaste tillgängliga mätningen visar att sjukfrånvaron är 7,9 % av den totala arbetstiden. I de flesta dagintervallerna är sjukfrånvaron bara marginellt förändrad. I intervallet 181-365 finns den största ökningen, från 0,79 till 1,34 %. Prognosen på årsbasis är 7,5 % vilket då skulle innebära en minskning jämfört med år 2014.

Arbetet med att minska sjukfrånvaron fortsätter. Enhetschefer beskriver att de arbetar aktivt med regelbunden uppföljning av enhetens sjukfrånvaro, samtal med medarbetare med upprepad korttidsfrånvaro och vid behov sker samarbete med företagshälsovården. Insatser görs i enlighet med stadens rehabiliteringsprocess vid långtidssjukfrånvaro. En del medarbetare har återgått i arbete på deltid men har fortfarande en deltidssjukskrivning som man måste arbeta vidare med. Insatser skiljer sig inte påtagligt mellan olika verksamhetsområden.

Faktorer som påverkar sjukfrånvaron är organisatoriska faktorer/arbetsmiljöfaktorer såsom tydligt ledarskap, förutsättningar för delaktighet och inflytande och ett förebyggande systematiskt arbetsmiljöarbete. Dessa faktorer följs upp i medarbetarsamtal, APT, medarbetarenkät, skydds rond, samt vid uppföljningen av enheternas interna kontroll. Även attityder om sjukfrånvaron samt hygienfaktorer kan påverka sjukfrånvaron.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Chefer ska arbeta aktivt för att främja hälsan hos medarbetarna.	2014-01-01	2015-12-31	
 Chefer ska löpande följa upp all sjukfrånvaro på enheten samt systematiskt arbeta enligt stadens rehabiliteringsprocess vid medarbetares sjukfrånvaro.	2014-01-01	2015-12-31	

Arbetsmiljö

Se text vid nämndmålet ”Förvaltningen ska erbjuda en god arbetsmiljö där alla medarbetare behandlas likvärdigt. Medarbetares och chefers kompetens ska utvecklas genom riktade insatser.”

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.3 Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till mänskliga rättigheter och barnkonventionen

 Uppfylls helt

Analys

Intentionerna i barnkonventionen genomsyrar alla verksamheter inom stadsdelsförvaltningen. Förvaltningens utgångspunkt är att alla barn och ungdomar ska ha lika goda möjligheter oavsett bakgrund. Förskolornas arbete med likabehandling handlar om att värna om barnens mänskliga rättigheter och att implementera FNS barnkonvention i våra verksamheter. Förvaltningens arbete som berör barn och ungdomar grundar sig i ett tydligt barnperspektiv. Utifrån mognad och ålder ges barnen möjlighet att vara delaktiga i de beslut som rör deras vardag.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna ska tillsammans ta fram riktlinjer för papperslösa barns rätt till förskola och skola	2015-01-01	2015-12-31	
Analys Förvaltningen deltar i forum med övriga stadsdelars representanter för förskoleverksamhet där arbete kring aktuella frågor pågår.			

Nämndmål:

Alla som kommer i kontakt med förvaltningens verksamheter bemöts med respekt, lika värdighet och rättighet

 Uppfylls helt

Beskrivning

Barnperspektivet uppmärksammas alltid och de mänskliga rättigheterna respekteras. Förvaltningen har som mål att öka delaktigheten och dialogen med barn och unga.

Analys

Barn och unga har medbestämmande i frågor som rör deras vardag. Barnets bästa är avgörande även när beslut och andra åtgärder rör föräldern som t.ex. vård- eller behandlingsinsatser.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.4 Stockholm är en stad där ingen behöver vara rädd för våld

 Uppfylls helt

Analys

Insatser mot våld i nära relation är en kommunal skyldighet. Förvaltningens team mot våld i nära relation bedriver ett välfungerande och långsiktigt arbete mot relationsvåld. Teamet ger stöd och skydd till personer som blivit utsatta för våld. Även stöd för våldsutövare erbjuds. Arbetet utgår från stadens "program för kvinnofrid- mot våld i nära relation" samt även stadens riktlinjer för handläggningen av relationsvåldsärenden.

Samtliga verksamheter inom förvaltningen arbetar för att uppmärksamma våld i nära relation.

Nämndmål:

Den som utsatts för våld i nära relation ska få ett samordnat och professionellt stöd

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Den som utsatts för våld i nära relation ska få stöd och sina rättigheter tillgodosedda så att personen kan leva ett fortsatt liv utan våld.

Analys

Förvaltningens team mot våld i nära relationer fortsätter att ge stöd till våldutsatta personer och samverkar med övriga enheter inom förvaltningen. Även våldsutövande erbjuds att få stöd i förvaltningens regi. Barn som lever i familjer med våld erbjuds stöd hos förvaltningens familjehandlare bland annat genom Trappan-grupper.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal personer som utsatts för våld i nära relation som är kända av socialtjänsten				100 st	tas fram av nämnden	2015

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.5 Stockholm är en tillgänglig stad för alla

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen arbetar ständigt med att tillgängliggöra den fysiska utemiljön som ligger inom förvaltningens ansvarsområde i och med olika upprustnings- och renoveringsprojekt.

Förvaltningen arbetar för att alla människor ska kunna delta i samhället på lika villkor och erbjuder ett individuellt anpassat stöd till personer med funktionsnedsättning. Stadens program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning är vägledande. Det nämndanknutna rådet för funktionshinderfrågor ges möjlighet att yttra sig över till exempel planärenden och policydokument som rör personer med funktionsnedsättning.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska bygga bort enkelt avhjälpta hinder	2015-01-01	2015-12-31	

Nämndmål:

Kommunikationen och informationen är tydlig och tillgänglig

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Andelen invånare som vet var information finns för att komma i kontakt med stadens verksamheter ska öka.

Andelen medarbetare som har tillgång till den information de behöver för arbetet ska öka.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Tillgänglighetsanpassa stadsdelsnämndens webbsidor	2015-01-01	2015-12-31	
Analys Redaktörsutbildning och översyn av webbsidor pågår.			

Nämndmål:

Personer med funktionsnedsättning ska få insatser av god kvalitet som erbjuder delaktighet och stärker förmågan att leva ett självständigt liv

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Personer med funktionsnedsättning ska kunna leva ett så självständigt liv som möjligt och uppleva att de kan påverka utformningen av insatsen. Brukarna är nöjda med verksamhetens kvalitet.

Analys

Alla personer med funktionsnedsättning som har insatser enligt SoL och LSS ges möjlighet att medverka i upprättande och uppföljning av genomförandeplaner för den insats de beviljats. Biståndsbedömare följer kontinuerligt upp beviljade insatser tillsammans med den enskilde för att säkerställa att insatsen är relevant samt att den utförs enligt beställningen. Individuella planer enligt LSS erbjuds till alla brukare med insats enligt LSS. Samordnade individuella planer upprättas vid behov tillsammans med landstinget eller andra samarbetspartners. Insatser genomförs i enlighet med beslut samt gällande lagstiftning, riktlinjer och förordningar. Social omsorgs utförarenheter arbetar aktivt med att utveckla brukarnas delaktighet i verksamheterna. Gruppbestäderna arbetar efter en modell de kallar delaktighetsmodellen som i år kommer att presenteras på Stockholms stads goda exempel mässa.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel genomförda utredningar enligt DUR inom stöd och service för personer med funktionsnedsättning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)		83 %		80 %	tas fram av nämnden	2015
Analys Förvaltningen beräknar att målet kommer att uppnås likt föregående år. Utfall redovisas i verksamhetsberättelsen.						
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)		89 %		85 %	85 %	2015
Analys Utfall redovisas i verksamhetsberättelsen för 2015 utifrån stadens brukarundersökning för året.						
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)		77 %		68 %	68 %	2015
Analys Utfall redovisas i verksamhetsberättelsen för 2015 utifrån resultat av stadens brukarundersökning.						
  Andelen personer med funktionsnedsättning som upplever att de har en fungerande bostad (stöd och service till personer		86 %		83 %	tas fram av nämnden	2015

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
med funktionsnedsättning)						
Analys						
Utfall redovisas i verksamhetsberättelsen för 2015 utifrån resultat av stadens årliga brukarundersökning.						
  Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)		95 %		89 %	89 %	2015
Analys						
Målet beräknas att uppnås likt tidigare år. Utfallet redovisas i verksamhetsberättelse 2015 utifrån resultatet i stadens brukarundersökning.						
  Nöjda brukare - Daglig verksamhet (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)		95 %		85 %	85 %	2015
Analys						
Utfall redovisas i verksamhetsberättelsen 2015 utifrån resultatet i stadens brukarundersökning.						
  Nöjda brukare - korttidsboende (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)		81 %		88 %	88 %	2015
Analys						
Utfall redovisas i verksamhetsberättelsen för 2015.						
  Nöjda brukare - LSS-boende, vuxna och barn (Stöd och service till personer med funktionsnedsättning)		91 %		83 %	83 %	2015
Analys						
Utfall redovisas i verksamhetsberättelse 2015 utifrån resultat i årets brukarundersökning.						

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen ska annonsera på webbplatsen "Fritidsnätet" för att nå ut med information om verksamheter för barn och unga med funktionsnedsättning till berörda.	2015-01-01	2015-12-31	
 Förvaltningen ska samverka med föreningslivet angående möjlighet att skapa fler fritidsverksamheter som barn och ungdomar med funktionsnedsättning kan delta i.	2015-01-01	2015-12-31	
 Starta verksamhet på eftermiddags/kvällstid för ungdomar 13-17 år med funktionsnedsättning på Fruängens ungdomsgård.	2015-01-01	2015-12-31	
Analys			
Planering för att starta verksamhet har påbörjats.			

Nämndmål:

Stadsdelsnämndens lokaler ska vara tillgängliga för alla

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Alla ska kunna besöka nämndens lokaler utan att eventuell funktionsnedsättning ska utgöra ett hinder för detta.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att stadens inne och utemiljö är tillgänglig och användbar. (Stöd och service till personer med funktionsnedsättning)		51 %		59 %	tas fram av nämnden	2015
Analys Utfall redovisas i verksamhetsberättelsen 2015.						

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Att i en eller några lekparken i stadsdelen genomföra åtgärder som höjer tillgängligheten. Aktiviteten är beroende av om sökta tillgänglighetsmedel erhålls.	2015-01-01	2015-12-31	
 Förvaltningen ska se till att alla nybyggda förskolor är tillgängliga.	2015-01-01	2015-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.6 Stockholm är en demokratisk stad där medborgarna har inflytande

 Uppfylls helt

Analys

Övergripande mål för demokratiarbetet i Stockholms stad är att utveckla delaktighet, inflytande och social sammanhållning i syfte att stärka demokratin och öka valdeltagandet.

Demokratiinsatserna för Hägersten-Liljeholmen bygger på de övergripande målen för staden med särskilt fokus på insatser för unga, som i stor utsträckning baseras på kunskapsunderlag såsom Trygghetsmätningen och Stockholmsenkäten.

Uppföljning sker genom enkäter som staden genomför samt genom att undersöka hur invånare, med fokus på unga, upplever sitt inflytande inom olika områden.

Nämndmål:

Förskolan erbjuder föräldrarna goda möjligheter till samverkan

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

På förskolan ska det finnas olika forum för föräldrasamverkan.

Analys

Samverkan med föräldrar är av stor vikt för barnets trivsel på förskolan. Samverkan sker på många olika sätt. Föräldramöten, föräldraråd, veckobrev särskilda aktiviteter är några exempel på förskolornas samverkan med föräldrarna. Hur föräldrarna uppfattar kommunikationen med förskolan mäts bl.a. genom stadens årliga brukarundersökning. Synpunkter och klagomål, utvecklingssamtal och dagliga kontakter är andra sätt. Stockholms stad genomför årligen en kvalitetsmätning i stadens förskolor. Dialog förs med föräldrarna och inom personalgruppen om brukarundersökningens resultat samt vilka åtgärder som ska vidtas.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Dialoger kring resultat av brukarundersökning	2015-01-01	2015-10-31	

Nämndmål:

Främja ungdomars (10-17 år) inflytande inom nämndens ansvarsområden

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Ungdomar upplever att de har ett större inflytande inom nämndens ansvarsområden.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Utforma en modell utifrån digitala och sociala medier som möjliggör ungdomars inflytande i nämndens ansvarsområden	2015-01-01	2015-12-31	

Analys

Planering, med representanter från avdelningarna samhällsplanering, social omsorg och kommunikation, inför dialog med ungdomar har startat. Redovisas i VB.

Nämndmål:

Nämnden ska utveckla delaktighet, inflytande och social sammanhållning i syfte att stärka demokratin och öka valdeltagandet

 Uppfylls helt

Analys

Övergripande mål för demokratiarbetet i Stockholms stad är att utveckla delaktighet, inflytande och social sammanhållning i syfte att stärka demokratin och öka valdeltagandet.

Demokratiinsatserna för Hägersten-Liljeholmen bygger på de övergripande målen för staden med särskilt fokus på insatser för unga, som i stor utsträckning baseras på kunskapsunderlag såsom Trygghetsmätningen och Stockholmsenkäten.

Valdeltagandet i Hägersten-Liljeholmen år 2014 låg på 83,3% jämfört med staden som helhet som låg på 82,1% vilket kan anses som ett relativt högt valdeltagande. Lägst valdeltagande

fanns i Västberga Ö med 68,6 %, Nybohov Ö 71,8 %, Nybohov V 74 % och Västertorp V med 74,3%. Lägsta valdeltagande i staden låg på 40,7%. En särskild analys av valresultat bland yngre medborgare planeras.

Stockholmsenkäten 2014 visar bland annat på att användande av tobak och alkohol är högre och den psykiska hälsan är mycket sämre, hos flickorna än hos pojkarna. Flickorna i Hägersten-Liljeholmen är i lägre grad nöjda med sitt utseende, än i Stockholm som helhet, och har ofta psykosomatiska symptom. De tycker i högre grad att de inte duger någonting till och vill ändra på sig själva. Könsskillnaderna är generellt större här än i Stockholm som helhet. Nivåerna också är otillfredsställande avseende pojkarna.

Skyddande faktorer för unga såsom tydliga normer i verksamheter och en inkluderande, pro-social gemenskap bedöms viktiga att prioritera inom stadsdelsnämnden. Tillitsfulla relationer mellan barn, ungdomar och vuxna som stärker de sociala banden och leder till internalisering av samhällets värderingar och till en känsla av delaktighet i samhället. Förvaltningen ska även arbeta med olika former att öka invånarnas möjligheter till inflytande.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Ta fram och sprid information om hur invånare kan påverka lokalt.	2015-05-05	2015-12-31	
 Öka kunskapen om hur förvaltningen kan involvera och föra en meningsfull dialog med ungdomar	2015-05-05	2015-12-31	
 Öka medborgarnas möjlighet att komma i kontakt med de förtroendevalda.	2015-05-05	2015-12-31	
 Öka ungas möjligheter till inflytande och delaktighet i nämndens verksamheter och på fritiden	2015-05-05	2015-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.7 Alla stockholmare har nära till kultur och eget skapande

 Uppfylls delvis

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel ungdomar (10-17 år) som upplever att de har tillgång till meningsfulla kulturaktiviteter					fastställs 2015	2015
Analys Årsmål saknas.						

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska göra en inventering av träffpunkter och verksamhet som riktar sig till flickor ta fram förslag på nya verksamheter i de stadsdelar där det finns ett behov.	2015-01-01	2015-12-31	

Nämndmål:

Varje barn får under sin förskoleperiod möta och själv prova olika former av kultur

 Uppfylls helt

Analys

Förskolorna arbetar utifrån stadens styrdokument för kultur. Kultur av med och för barn.

Förskolorna utser kultur/läsombud som deltar i nätverk för ökad kompetens och samverkan.

Årets prioritering är att läsning och böcker i samarbete med bland annat biblioteken.

Föreläsningar och studiecirkel sker för att inspirera personalen till att utveckla arbetet.

Förskolorna bokar själva in sig på evenemang eller besök på kulturinstitutioner. Förskolorna erhåller en "kulturpeng" per inskrivet barn och år om 51 kronor. De minsta barnen gör aktiviteter på förskolan och de äldre barnen får möjlighet att möta kultur utanför. Det är ont om tillgängliga lokaler för att arrangera barnkultur inom stadsdelen, vilket påverkar det lokala utbudet.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förskoleavdelningen tillsammans med förskolecheferna utformar en plan för vad ett barn bör få erfarenhet av och pröva under sin förskoleperiod vad gäller kultur och skapande.	2015-01-01	2015-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning

 Uppfylls helt

Analys

Miljökrav beaktas vid alla upphandlingar där sådana är tillämpliga. Miljö- eller hälsofarliga ämnen får inte ingå i upphandlade produkter.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel relevanta upphandlingar av varor och tjänster där krav ställts på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår		100 %		100 %	tas fram av nämnd/styrelse	2015

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med trafiknämnden utveckla en gemensam modell för upphandling och uppföljning av avtal med externa entreprenörer.	2015-01-01	2015-12-31	

Synpunkter och klagomål

Förskola

Förskolorna har hanterat de flesta synpunkter, klagomål och förslag, främst på respektive enhet för att snabbt åtgärdat eventuella brister. Det är viktigt att frågor som berör förskolorna hanterats lokalt inom enheten. På så sätt har eventuella fel och brister kunnat hanteras snabbt och rutiner justerats. Skriftliga synpunkter diarieförs.

Totalt har ett 10-tal ärenden diarieförts som synpunkt/klagomål. Fem ärenden har lämnats till Skolinspektionen.

Äldreomsorg

Hantering av synpunkter och avvikelser ingår i enheternas systematiska kvalitets- och förbättringsarbete.

Hittills i år har åtta synpunkter på äldreomsorgens verksamheter inkommit och registrerats, varav en synpunkt via stadens kontaktcenter Äldre direkt. Fem synpunkter har lämnats av anhöriga och tre av brukare. Av de åtta synpunkterna har tre gällt biståndshandläggningen, två den kommunala hemtjänsten, ett hemtjänst/trygghetsjouren och två verksamheten vid servicehus.

Avvikelser gällande hälso- och sjukvårdsinsatser rapporteras till medicinskt ansvarig sjuksköterska, MAS. De handlar främst om uteblivna läkemedel samt fall, där boende har ramlat vid egen förflyttning. De flesta fallolyckorna leder inte till någon skada.

En lex Sarah-rapport har inkommit från hemtjänst i egen regi om uteblivna insatser. Vidare en information om en lex Sarah-rapport från en privat hemtjänstutförare om uteblivna tillsynsbesök, vilket anmälts till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) av hemtjänstutföraren.

Ärenden enligt lex Sarah anmäls till stadsdelsnämndens sociala delegation.

Social omsorg

Hittills i år har det inkommit tre synpunkter och förslag gällande verksamheter inom avdelningen.

Det har inkommit åtta rapporter enligt lex Sarah från egen regi, av dessa bedömdes tre inte ha utgjort ett missförhållande och tre ha utgjort ett missförhållande, varav en bedömdes som ett allvarligt missförhållande och således har anmälts till IVO. Resterande inkomna rapporter är under utredning. Alla rapporter utom en har rört utförarverksamheter inom funktionshinderområdet.

Det har inkommit information om fyra händelser som betraktats som missförhållande i enskild verksamheten inom LSS och som rör brukare som beviljats insats av Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd.

Samtliga lex Sarah-ärenden anmäls till nämndens sociala delegation.

Under perioden har det inkommit sex beslut från IVO avseende inledda tillsynsärenden. IVO har beslutat att samtliga ärenden ska avslutas. De flesta tillsynsärenden har gällt ej verkställda beslut om kontaktperson inom individ- och familjeomsorgen.

Samhällsplanering

Hittills har 150 synpunkter och klagomål från medborgare registrerats hos förvaltningen. Anledningen till det ökade antalet i förhållande till tidigare år beror på stadens ärendehanteringssystem "Synpunktsportalen" som slog igenom vid årsskiftet samt den tillkopplade appen "Tyck till". Systemet har gjort det lättare för medborgare att direkt via Internet rapportera in synpunkter, klagomål, mm. och har även bidragit till att inkomna ärenden besvaras och åtgärdas snabbare då rätt tjänsteman genast kan ta del av ärendet. Synpunkterna och klagomålen handlar ofta om frågor som rör nedskräpning, snöröjning, önskemål om åtgärder i parker m.m.

När inkomna synpunkter har berört andra förvaltningar i staden har de vidarebefordrats omgående. Synpunkter som berör investeringar genomförs utifrån tillgängliga resurser. Avdelningen strävar alltid efter att besvara och åtgärda inkomna synpunkter så snart som möjligt. Synpunktsportalen är ett viktigt verktyg i detta arbete.